

מאיר ברי הי"ד

התש"ח - התשל"ד

1948-1973

מאיר ברי הי"ד
בן משה וחנה ברי
נפל במלחמת יום הכיפורים
בן 25 בנופלו

ד' אדר-ב' תש"ח – י"ט תשרי תשל"ד
15.10.1973 - 14.03.1948

**בהוקרה עמוקה ובכבוד רב, אלבום זה לזכרו של החייל
מאיר ברי שנפל במלחמת יום כיפור.**

**במהלך עריכת האלבום, חקרתי את סיפור חייו של מאיר,
את תרומתו לצה"ל ואת נסיבות נפילתו. אספתי נתונים
ותמונות, והתעמקתי בהיסטוריה של הקרב שבו לחם.
בעבודתי, ניסיתי לשמר את זכרו ואת מורשתו, ולהציג
את גבורתו ואת המחיר הכבד ששולם במאבק למען
מדינתנו.**

**למדתי ממאיר כל כך הרבה על חיים עם דרך ארץ עם
כבוד ועם אהבה גדולה לארץ ישראל. התפעלתי
מהתנהגות האצילית שלו, ומהדרך שבה התמסר וכיבד
את שרה אשתו, ומאהבתו הגדולה לילדיו משה הי"ד
ואביחי. אני בטוחה שאהבתו קיימת גם לליאורה בתו
שלא זכה לראות.**

**קשה לתאר במילים את אישיותו המיוחדת של מאיר.
אני מקווה שהאלבום יתרום לשמירה על זכרו ויעניק
כבוד למורשתו של מאיר הי"ד.**

אביה טרבלסי

**מאיר נולד בחוות
השומר בסג'רה,
במלחמת יום
העצמאות,
ד' באדר-ב, תש"ח
(14/4/1948)**

לזכרו של אחי, מאיר הי"ד / מרים אורבך, אלון-שבות

"אחי מאיר נולד בחוות השומר בסג'רה בעיצומה של מלחמת השחרור

בתאריך, ד' באדר ב', תש"ח (14.3.1948). אמי לא יכלה לנסוע לבית

החולים בגלל הפצצות בלתי פוסקות מהכפרים הערביים הסמוכים.

לבית הובאה מיילדת כדי לעזור לאמי בלידה. וכך סיפרה אמי על

לידתו של מאיר:

"מאיר נולד ברעם תותחים ונהרג
ברעם תותחים. הוא נולד בחוות
השומר, סג'רה, אילניה. זה היה
בתחילת הקרבות של מלחמת
העצמאות, לפני הכרזת המדינה.
בגלל המצב, כל החברות שעמדו
ללדת, נסעו לבית החולים בעפולה,
חודש לפני הזמן המשוער של
הלידה. מאיר נולד לפני הזמן.
בלילה לא נתנו לי לנסוע כי היו
קרבות קשים. מאיר נולד עוד באותו
הלילה. היה גשם שוטף ורעם יריות
ותותחים, בעוד אביו משה, לוחם
בעמדות. המיילדת שהיתה איתי,
אמרה: "נולד עוד חיל", ואני, אמא
צעירה לעוד שני ילדים, חשבתי
בלבי, "עד שהוא יגדל כבר לא
נצטרך עוד חיילים. לצערי, זה לא
היה כך"

"בתום המלחמה עזבה משפחתי את חוות השומר ועברנו

להתגורר בכפר פינס, מושב עובדים דתי שהיה השייך

לתנועת "הפועל המזרחי". בכפר פינס עברה עלינו ילדותנו.

ילדות שמחה של ילדים החיים בטבע.

הבית בו גדלנו, והחינוך אותו קיבלנו מהורינו היה חינוך

ליושר, להתנהגות ראויה בבית ובחברה, ולהקפדה בהלכות

שבת וחג. התחנכנו על העבודה כערך חשוב. כולנו עבדנו

במשק של הורינו שכלל רפת פרות, לול תרנגולות וכן

גידולים חקלאיים שונים. למדנו מהורינו ערכים רבים כמו,

ערך העבודה, האחריות והחריצות."

**מאיר היה הבן השלישי במשפחה: מרים,
מרדכי, מאיר ואורי.
בילדותו למד בבית הספר היסודי "אהל
משה" בכפר פינס.**

"השבת הייתה יום מיוחד בביתנו. התפילה היתה

חשובה מאד וכך גם סעודות השבת, ומשחקים

עם ההורים. סעודות השבת ליוו תמיד בדברי

תורה ובזמירות. אבי היה בעל קול ערב והיטיב

לשיר ואנחנו הצטרפנו אליו בשמחה. מאיר ירש

מאבא את קולו הערב ואת אהבת השירה אותה

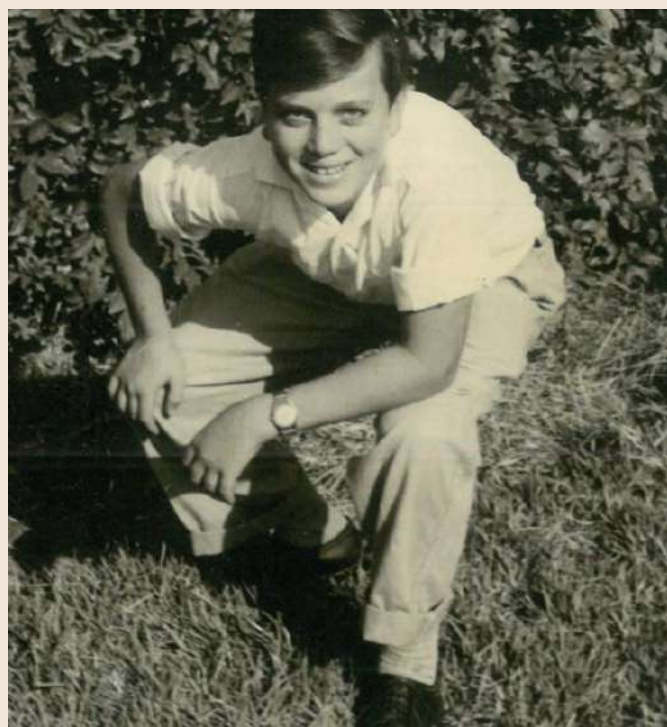
הנחיל גם לילדיו, בביתו שלו.

מאיר כמונו, למד בבית הספר היסודי הממ"ד

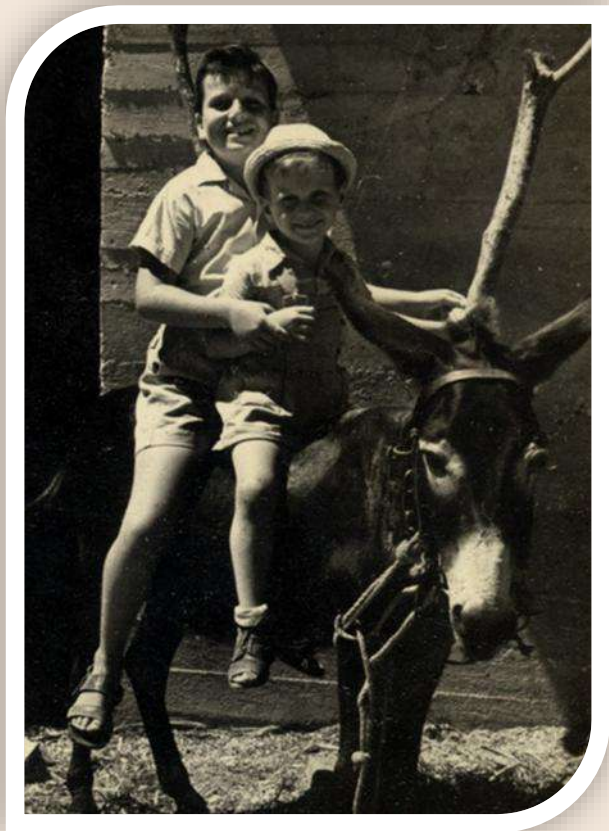
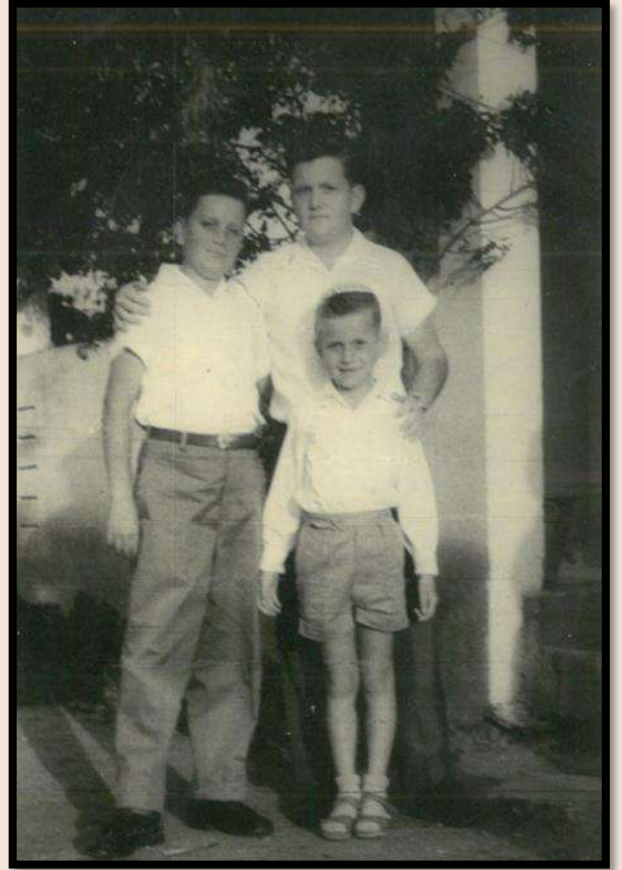
בכפר פינס. לאחר סיום הלימודים בבית הספר

היסודי עבר מאיר ללמוד בישיבת נחלים, ועם

תום לימודיו הצטרף לגרעין "מגשימים מושבי".

**מאיר המשׁיך את לימודיו בישיבה
התיכונית של בני-עקיבא, "נחל יצחק",
בנחלים. הוא היה אהוב על חבריו ומוריו.**

השירות הצבאי

"בכל הדורות לחמו בנו, אבל לפחות הבן שלי, מאיר, נפל כלוחם, כחיל שמגן
על מדינת ישראל"
"סבתא חנה ברי, אמו של מאיר הי"ד"

בגן הירק ברמת מגשימים

**בתום לימודיו בישיבה התיכונית בנחלים, התגייס מאיר
לצבא במסגרת הנח"ל.**

**בתחילת שירותו, היה יחד עם חבריו לגרעין במשואות
יצחק. לאחר מלחמת ששת הימים נימנה עם חברי הגרעין
שייסדו את המושב השיתופי רמת מגשימים ברמת הגולן.**

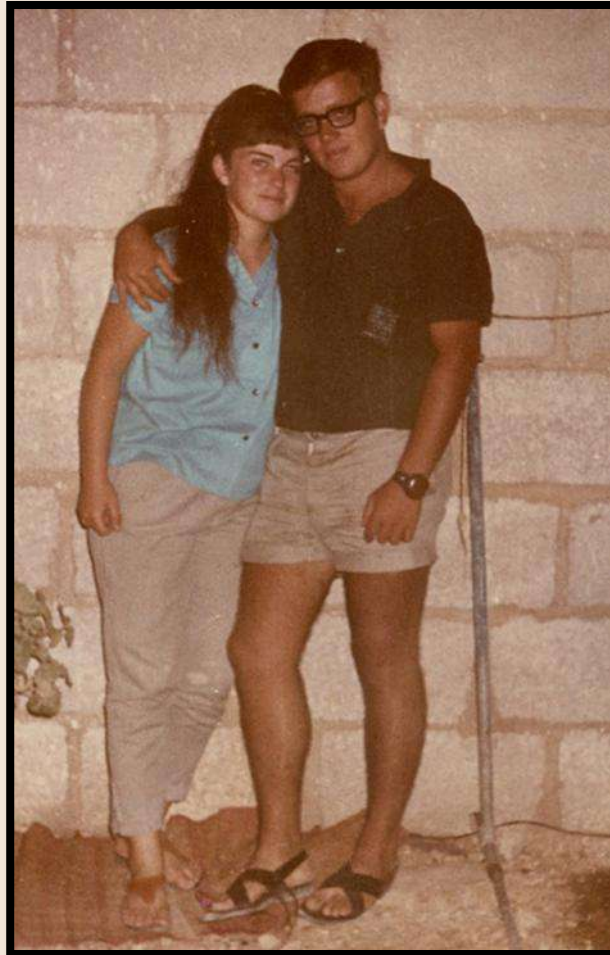
**הוא שימש כרכז ענף גן הירק
והתוצאות לא אחרו לבוא. הענף התבסס והיבול היה טוב.
לאחר התלבטות לגבי המשך דרכו, בחר מאיר להצטרף
למושב השיתופי משואות יצחק עם שרה בת המשק.**

השירות בהר- הצופים

**במלחמת העצמאות נותק הר הצופים מירושלים המערבית.
ההר הפך למובלעת ישראלית בתוך שטח שנותר בשליטת
ירדן. התנועה להר הצופים התנהלה בשיירות בלבד. בהסכם
בין ישראל לירדן נקבע שישראל תחזיק בהר 85 שוטרים
החמושים בנשק קל בלבד. ישראל העלתה להר חיילים במדי
שוטרים והצליחה להבריח להר נשק כבד יותר מהמותר
בהסכם. תנועת השיירות הדו שבועית נמשכה עד למלחמת
ששת הימים. מאיר וחבריו היו בשיירה האחרונה שעלתה
למובלעת הר הצופים וירדה ממנו בתחילת המלחמה שהביאה
לאיחוד ירושלים על כל חלקיה. על השתתפותו במלחמה קיבל
מאיר את אות "מלחמת ששת הימים".**

החיים שאחרי השירות הסדיר

**חיילי הנח"ל פוגשים את בנות המשק
מאיר הגיע למשואות יצחק, שם התגוררה שרה
ומשפחתה, מאיר וחבריו גילו עניין רב בבנות
המשק והזמינו אותן למפגשים כמו ריקודי עם
ופעילויות שונות שיזמו. במהלך המפגשים נוצרו
זוגות ומתוכם נישאו שלוש חברות לשלושה חברי
"גרעין מגשימים".**

**הקשר בין מאיר לבין שרה הלך והתהדק והוא לווה
בפגישות ובהתכתבויות רבות.
לדברי שרה: "מאיר לא אהב להאריך במכתבים. קיצר
במלים, אך חזר והדגיש שהוא בהחלט מחכה
למכתבים ארוכים ממני".**

**לאחר מלחמת ששת הימים, עזבו חברי הגרעין את
משואות יצחק והקימו ישוב חדש, "רמת מגשימים"
ברמת הגולן.**

**המרחק הלך וגדל והם נפגשו לעיתים רחוקות. שרה
למדה בסמינר גבעת-ווישינגטון, למורים וגננות (ליד
קבוצת יבנה) ומאיר היה עסוק מאד בהקמת היישוב
החדש וביסוסו.**

מאיר וחבריו ביישוב שהקימו "רמת מגשימים"

**שנתיים לאחר שהפכו לחברים, עמדו מאיר ושרה
מתחת לחופה. הם התחתנו במשואות יצחק בו קבעו
את ביתם והחלו לתכנן את עתידם בבניית משפחה
והתבססות במשק.**

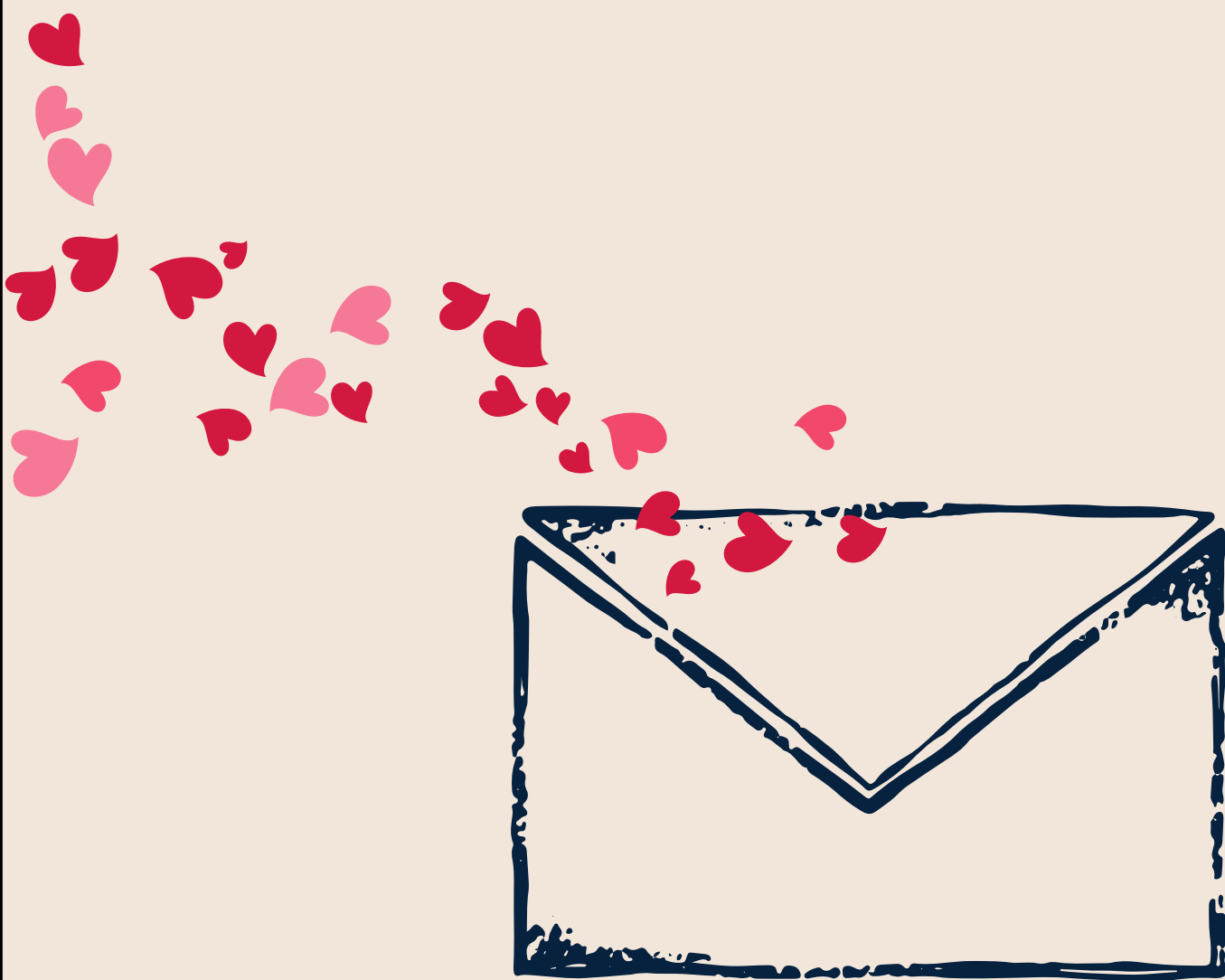

משפחות מרצ'ינובסקי וברי בחתונה של שרה ומאיר

שלושת הזוגות בביתה של סבתא חנה

**קטעי מכתבים ששלח מאיר הי"ד
לשרה**

בס"ד. רמת מגשימים, תשכ"ז, 1967.

שלום לך שרה

אני נאלץ לפתוח את המכתב במשהו שלא ישמח אותך וגם לא

אותי. לא אוכל לבוא אלייך ביום רביעי כמו

שתכננתי. הסיבה כמובן העבודה. השבוע אנחנו מתחילים

לשתול עגבניות ואני לא יכול להשתחרר מהעבודה

החשובה הזאת. תאמיני לי שאני מאד מצטער שלא אוכל

להגיע. אני מקווה שנסיים את השתילה בשבוע הבא

ונוכל להיפגש.....

השבוע היו בירורים לקביעת חברי המשק. הוועדה היתה

מורכבת מלוזר (מזכיר הפנים במשואות יצחק), צבי

אלדר, ושרגא שמר (מניר גלים). הם קבעו מי יהיו חברים ומי

יהיו מועמדים. סוף סוף אפשר להתחיל לעשות

סדר במשק שלנו. לוזר כדרכו הסתובב פה 'מבסוט' וזורח, הוא

סיפר לי שהחליט להחתים גם אותך לחברות

ברמת מגשימים...

בע"ה. מוצש"ק פר' בלק. 11/9/67

שרה יקרה שלום.

**קיבלתי את מכתבך בשמחה אם כי הייתי מעדיף לקבל את
שולחת המכתב בעצמה.... לוזר סיפר לי וכך גם
הבנתי ממכתבך, שאת ובלהה (שומן) תבאנה לכאן
לשבועיים על חשבון העבודה במשואות יצחק. זה רעיון
נפלא ואני כבר מחכה...
דרך אגב, מתחילים לשפץ לנו בתים בחיספין ותוך שנה
נעבור לשם. אני כבר הזמנתי בית אחד לשנינו! זה
בית מאד יפה עם גינה בחוץ ואפילו מזרקה בצד הגינה.
משהו 'לא נורמלי'.....**

בס"ד. כ"ג כסלו תשכ"ח, 24/12/67

**שרה יקרה צרור שלומות
אתמול קיבלתי את מכתבך ויש לציין
שאת מאד זריזה בנושא הכתיבה. עבר כמעט
שבוע מאז נפגשנו ואני מוכרח לציין שפגישה
זאת עדיין טרייה בלבי כאילו נפגשנו רק
אתמול.**

**הנסיעה לכאן עברה עלי יותר טוב ממה
שחשבתי. הצלחתי להגיע לתעלה עוד באותו
יום.**

**בזמן האחרון התחילו לדבר על כך שלא נצא
לשל"ת ומתחילים לדבר על קורס מכי"ם. יתכן
שבסוף אעשה את השטות הגדולה בחיי ואלך
לקורס. עוד לא החלטתי ואני רוצה להתייעץ
עם עוד אנשים....**

**להתראות לכל הגרוע בעוד שלושה
שבועות.....**

בס"ד. א' אייר תשכ"ח, 28/4/2024
הכנות אחרונות למצעד יום העצמאות תשכ"ח, לציון
שנה לניצחון במלחמת ששת הימים.

בשבוע האחרון ירד פה גשם שוטף ורצוף והאהלים צפו.
בעת השמש זורחת סוף-סוף ואפשר קצת להשתזף....
אתמול בערב, במוצאי שבת יצאנו בשעה 10:00 ובשעה
2:00 בלילה עשינו חזרה למצעד. הלילה תיערך עוד
חזרה כזו. לחזרות האלה מגיע קהל גדול כמעט כמו
במצעד ביום העצמאות. האוירה מאד טובה ואין את
הנוקשות של המצעד ביום העצמאות. מנפנפים ידיים
לקהל והם מגיבים אלינו בחזרה.
בליל יום העצמאות בשעה 1:00 כבר נהיה על
הזחלמי"ם. אם תבואו בליל החג לירושלים לא נוכל
להיפגש כיון שכביש הגישה יהיה סגור.
בראש הטור נוסעים הג'יפים ואחריהם הזחלמים שלנו.
הזחלמים נוסעים בזוגות ואני יושב בזוג השביעי,
בזחל"ם שנוסע בצד שמאל של הכביש. אני יושב מצד
ימין באמצע, בין שני חיילים. זה המבנה פחות או יותר
ואני מקווה שתצליחי לזהות אותי. תשתדלי להיות בצד
שמאל של הכביש, הצד בו נוסע הזחל"ם שלי...

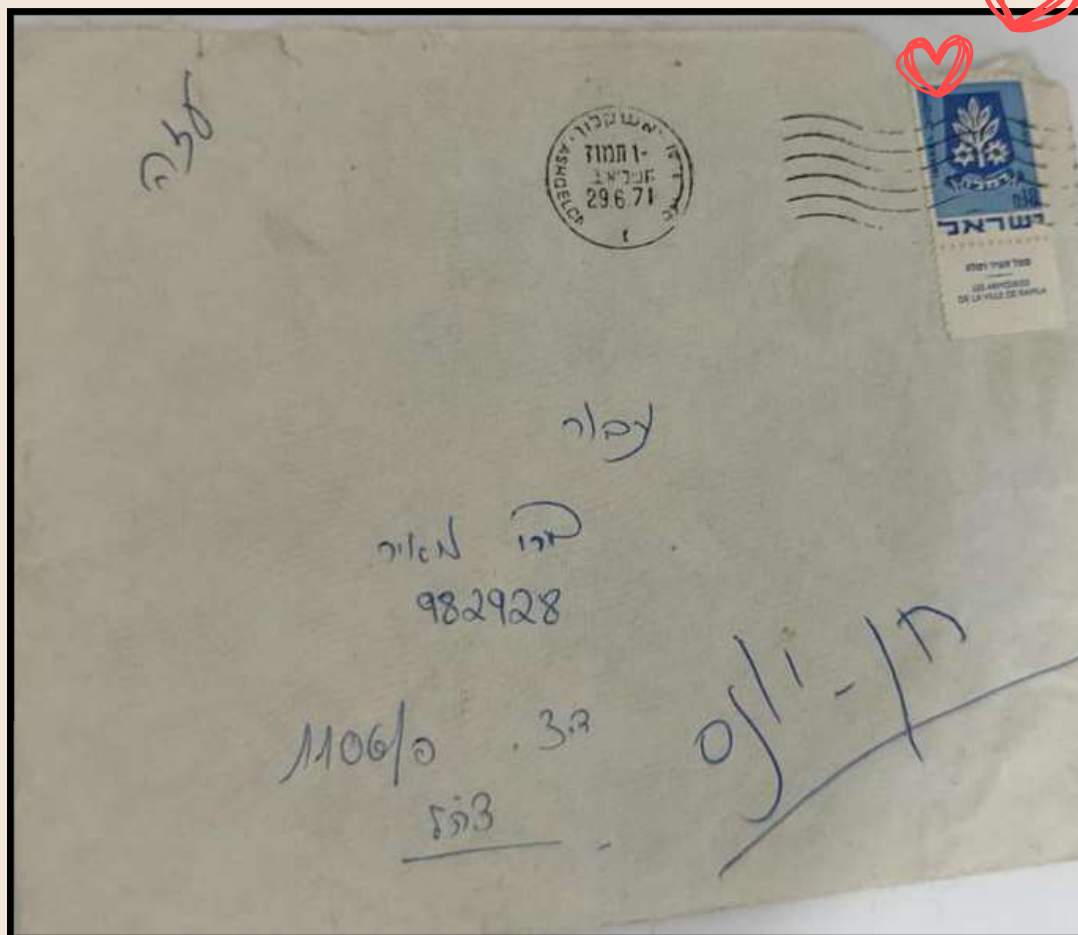

בס"ד. תשרי תש"ל, 15/09/1969

ערב טוב מתוקה.

**החלה שנה חדשה. שנה נוספת שנמשיך לקרוא אחד לשני
בשמות חיבה דרך הדואר. החג עבר בצורה יפה.
המשפחה שלי היתה כאן וכולם נהנו מאד.
במשך שני ימי החג הייתי שקוע בתפילות ובסעודות החג עד
כדי כך
ששכחתי את המרחק שבינינו עם כל הביקורים החטופים...
אני מתחיל לחשוב ברצינות לגבי עתידי ברמת מגשימים.
אם הייתי יכול, הייתי אורז מיד את המזוודות ונוסע
מכאן, אבל אין לי מצפון לעזוב היום הכל מאחורי.
אני מקווה מאד שכל הבעיות יסתדרו על הצד הטוב ביותר.
אולי בזכות התפילות שהתפללנו בחג, תהיה לנו שנה יותר
טובה ומלאת אושר ותחל שנה וברכותיה.
להתראות בקרוב.
אני מקווה שעוד לפני סוכות.**

**שלך האוהב מאד
מאיר.**

מכתבים משרה למאיר, תשכ"ז-תשל"ד (1967-1973).

יקירי האחד

**יום ראשון ללימודים בסמינר. יום המקדם את
ימי השגרה הרבים והאפורים המחכים לי בשנה
הזאת.**

**אך משהו מנצנץ פה. משהו המאיר את
החשיכה. הטבעת הנפלאה שנתת לי, הופכת את
האפור לאדום לוחט של אהבה, לזהב וברק של
שמחה ואושר.**

מאורסים! "וארשתיך לי לעולם".

תחושת שייכות והשלמת החסר עד כה.

הטבעת על אצבעי באלפי גווני הקשת המרצדים

מאור המנורה, מזכירים לי אותך מאיר.

אותך שאהבתי מכל.

חיפשתי לי חבר ומצאתי גם חבר וגם אהוב.

כזה אתה, מאיר. אדם שקט ועמוק.
אומרים שיהלום יקר יותר אך הפנינה
המשובצת בטבעת שלי, יש בה מן השלמות.
כדור קטן ולבן, דרכו אני יכולה לראות את
עצמי ואף אותך. היא כמו לב בין איברים,
בהימצאה בתוך חריטי הזהב הלבן המקיף
אותה.

הזהב הלבן נראה כלפי חוץ עשוי מכסף, אך
בפנים טמונים ייחודו ויוקרתו.
אך א'לי! מה אהבתיך בשל היותך אתה מיוחד
כל כך. בהיותך פתוח לשמוע ולהשמיע. אני לא
יודעת אם אפילו הקרובים אליך, יודעים
להעריך את המאיר מתוכך, מן התוך אל החוץ.
אינך מרבה לדבר אבל אתה נפלא בעיניי.
למרות שהדרך להיכרות עמוקה איתך, ארוכה
ואפילו קשה.

**לפעמים אני תמהה על אדם צעיר כמוך
שכבר מדבר ברצינות על חתונה. ישנם רגעים
בהם אני חשה עצמי כה צעירה, כה חסרת
יכולת לקחת על עצמי התחייבות להתקשר
לאדם לכל החיים.
טוב לי לחשוב שהאדם אליו אני קשורה כעת
מכח הרגש והרצון, רואה בי יותר מאשר
חברה וחושב על קשר לטווח ארוך.
וזה הרבה יותר ממחמאה שאתה מדבר איתי
על דברים הרבה יותר רציניים...**

**אני יושבת כעת בחדר העיון. עלי לעשות
עבודה בדיקטיקה ועד שיתפנה הספר, אני
מנצלת את הזמן לכתוב לך. הנסיעה הביתה
חלפה די מהר. ככל שהתרחקתי מהנוף
ההררי חשתי שאני אכן בדרך הביתה ושוב
עלי להצטייד במעטפות ובולים ולרשום את
הכתובת שלך. בשנה שעברה היתה לי
עבודה הרבה יותר קשה.
הכתובת הצבאית שלך השתנתה בכל פעם
מחדש.
אני חושבת שהיתה זו תקופה נפלאה למרות
שהתראינו פעם בחדש.**

**ספר לי מה חדש אצלכם.
מה שלום "הוותיקים" וכיצד התאקלמו
ה"חדשים"? מה נבנה ומה התחדש? אני
רוצה שתספר לי הכל גם אם אין לך חשק...
אולי כך אוכל לחוש עצמי יותר קרובה אליך.
בנסיעה הביתה מרמת מגשימים עברנו
בחיספין וירדנו לראות מה שנעשה שם.
מעודד לראות קופסאות סיד, דלתות
וחלונות, בקיצור התחלה של בניית העתיד
ברמת הגולן.**

**החיים אינם מחלקים את הטוב שווה בשווה
בין כולם. פעמים רבות הם מותירים אותנו
נבוכים וצעירים מדי להחליט מה לעשות
במציאות קשה שנכפתה עלינו ולא ידענו עליה
מראש. וכי יידע אדם מה נועד לו?
אל לו לאדם להשלים עם הגורל אלא לדעת
לנצלו על הדרך הטובה ביותר.
היו חזקים כולכם, שמור על עצמך עבור
האחרים וכמובן עבורי. אני רוצה אותך צעיר
ומחייך ואוהב. אל תיתן לקשיים להעביר את
רוחך. עשן הסיגריה לא יביא לך תשובה
למשברי הלב...**

**רחל המשוררת שכתבה את המילים "שם
הרי גולן הושט ידך וגע במ", היתה מן
הסתם קרובה עד כדי יכולת
פיזית לעשות זאת. ממרחק, אני יכולה לומר
רק "שם הרי גולן" ולקוות שבמהרה אוכל
להושיט את היד ולגעת במ. אמרת לי
שתבוא אלי בשבוע הבא. אני מציעה שניסע
שנינו להופעה של "בלט על הקרח"
באצטדיון יד אליהו בתל אביב. אני רוצה
לראות את המחזה ומעדיפה לעשות זאת
איתך ולא עם חברות...**

“שם הרי גולן”

מזל טוב! משה הולך לבד! צעד ועוד צעד.

**גומא מרחקים של חדר ועוד חדר. הוא כבר
הולך מאד יפה. ביום בו חזרת למילואים, הוא
התחיל לנסות ללכת לבד, ומאתמול הוא לא
מפסיק ללכת. רואים שהוא עצמו מתלהב
מהחידוש.**

**חבל שאתה לא כאן כדי להנות מהילדים.
לפעמים אני חושבת לעצמי, איך נשים יכולות
להיות לבדן שנים רבות (חלילה!) אבל אני
משוכנעת, מאיר, שכל אם וכל רעיה חושבת על
הרע ביותר בזמן שבעלה או בנה משרתים בצבא
או במילואים.**

**זה מן אינסטינקט רדום המתעורר באותם
מצבים ואינו נותן מנוחה ולו לרגע.**

**אך מה למחשבות ולהרהורים נוגים.
בינתיים אני מתחילה לספור את הימים
לשובך אלי...**

**הרבה נשיקות מאביחי, ממשה וממני. שלום
ולהתראות.**

שלך, בודדה ומתגעגעת.

...זה שבוע שלא שמעתי ממך דבר ולא
ראיתי אות כתובה על ידך.
קשה לומר שזה מעודד אם כי אני
משוכנעת – או אולי משכנעת את עצמי –
שהכל בסדר. מהכתוב בעיתונים אני מבינה
שקצת "חם" אצלכם (בסיני, ליד התעלה).
אני מקווה שלא קשה לכם מדי ותחזור אלינו
במהרה, בריא ושלם. בבית קשה בלעדיך
אבל לא משעמם בכלל.
ביום ראשון נסעתי לאשקלון וקניתי למשה
נעליים. מאיר, זו חוויה בלתי נשכחת. אבא
שלי נכנס הרגע ומסר לי הודעה טלפונית
ממך. אתה לא יכול לתאר לעצמך מה זה
בשבילי אותו רגע של טלפון, לדעת שאתה
קיים, בלי לנסות לנחש מה ואיפה ולמה לא
שומעים ממך.

**אבא'ה צעיר, יש לך ילדים מקסימים.
משה ואביחי נפלאים ממש. ובאמת "אם
הבנים שמחה". יש בי תחושת
שייכות ואהבה מיוחדת בין אם ובניה, וזה
דבר נפלא, מיוחד ובלתי נתפס... משה
אומר "אבא" אבל לעיתים
רחוקות יותר וזה מעציב אותי.**

לא טוב היות האשה לבדה...
והאיש שלי האם טוב לו להיות לבדו?!... אך
אומר פעמיים "כי-טוב" כי היו לי שני
ילדיי איתי לקחת מעט מגעגועיי.... מוזר
איך ילדים חשים בחסרוננו של אבא. רוב
משחקיו של משה עם אביחי
סובבים סביב "אבא". "אביחי, עכשיו
הולכים לעבודה! לא- לצבא! אנחנו
חיילים! אני אבא ואתה משה..."
אתמול, לאחר הדלקת נרות, (שהיה בה
טעם לפגם כי אתה לא היית לקבל ולברך
"שבת שלום"...) משה אמר
פתאום: "אביחי, נלך להתפלל עם סבא
ונהיה ילדים טובים"... הם באמת ילדי-אור
הילדים שלנו. אביחי עושה
תרגילים ואימונים בהגייה נכונה של מלים.

**היום עשה חיבור נחמד: "ס" "בְּבִאָא"
ולאט לאט תוך כדי שחזר על
עצמו, הגיע ל-"סְבָא" וכל השבת צהל
ושמח בניצחון שלו. השבת עברה נחמד.
הילדים לא הפסיקו לאכול
ולהשתולל אצל הוריי וגרמו לשמחה
ותענוג לכולנו.**

אברהם הדורק אלתי

לא אב הדורק
בהקצה הנחב
פנס מנצנץ
צימתי ייטיב -

פנס קל הדורק,
צוהק מהבהב
נרבה הצמתי
אצלי לשאוב

והדורק: יסורים,

גם נחב של שווה
נחב בו צמחים
כעלון גם תקווה

מבולן הדורק

העל, ההרים

אלי-לם בהיססה

אכן צמחים

לם חמיר אחוריות

יחידים מכא,

א קל הדורק

יחידים אצל

לבה

שירים מהשנים תשכ"ז-תשל"ד (1967-1973)

*

געגועים בלילה של אמצע החדש

בְּלִילָה בְּהִיר שְׁכֵמוֹתוֹ לֹא יֵדְעָתִי
מוֹל תְּכִלֶּת רִקִּיעַ וַצָּחוֹר בּוֹכָבִים
כְּמוֹ בֵּת קוֹל חֲרִישִׁית לִפְתָּע שָׁמַעְתִּי
וְקוֹלָה מְהֻדָּד וְגוֹמָא מְרַחֲקִים,
לְחֹשֶׁה לִי בְּלִי קוֹל שְׁאֵתָה לִי הַפֶּל,
גַּם אֶהוֹב גַּם אוֹהֵב. אִזּוֹ יֵדְעָתִי בְּכֹאֵב
שְׁאִינָה פֹה עָמִי, רֶק בּוֹכֵב וַיֵּרַח,
אֶךְ לְבִי נֵר תְּמִיד, דּוֹלֵק וְזוֹרֵחַ.
לִי יִקְרָת – חֲזֹר! כִּי אֶהֱבָתִי כָּל כּוֹף.
אִזּוֹ תֹאמַר גַּם תִּחְזֹר: "אֶהֱבָתִי אוֹתָךְ".

*

קִיץ, הוֹרִיקוּ דְשָׁאִים, יֵצְאוּ מִמְטָרוֹת בְּמַחֹל
וַצָּחוֹק יִלְדִים, יִמְרִיא אֶל הַתְּכוֹל.
חוֹחִית תִּפְרֹשׁ כְּנָפֶיהָ, וְזָמִיר יִצְרָף מִנְּגִינָה
וּבְהֶמֶית הָרוּחַ יִנוּעוּ, כָּל שׁוֹשְׁנֵי הַגֶּנָּה.
מִשְׁלַחַת הַשֶּׁמֶשׁ קֶרְנֶיהָ, תִּפְיֵז תִּקְפֹּץ בֵּין גְּלִים
וּמַעַל עֲנָנָה מְרַחֶפֶת, בְּקֶצֶב רִשְׁרוּשׁ הָעָלִים.
בָּא הָעָרֵב. שָׁקֵט הַיָּקוּם, דְּמָמָה.
לֹא לְחַי הַתֵּבֵל מִתְפַּלֶּלֶת הוֹמָה:
רָפָא אֶל לַחֹלָה, לִפְצוּעַ, לְכָל...
יֵצְאוּ עִם הַטֶּבַע כֻּלָּם בְּמַחֹל.

*

*

כָּל מִדְּקָרַת בֵּלֶב, מַעֲטָה הִיא וּכְסוּת
כִּי יֵשׁ וְהַשָּׁנִים רוֹצִים לְנִסּוֹת,
לְבַחֵן אִם עֲדִין הַקָּשָׁר קָיָם,
וְהַלֵּב שְׂאוֹהֵב הַמָּלֵא הוּא כֵּיָם,
כִּי גַם בְּשַׁעַת כַּעַס וּבִעֵת מְרִיבָה
יִתְּדַע יִקְרִי, שֶׁם טְמוּנָה אֶהְבָּה.

*

לחברותיי וחבריי בהיאחזות מחולה

אֵי שָׁם

בֵּין גְּבָעוֹת וְרָקִיעַ
בֵּין חוּם וְכַחַל,
הִיא בְּזָמַר תָּרִיעַ,
תֵּצֵא בְּמַחֹל.
אֲבֶק הַדְּרָכִים
וְקוֹמֵנֵדָקֵר דּוֹהֵר,
לְבָבוֹת מְחִיכִים
עַל הַגְּבוּל הַבוֹעֵר.

אֵי שָׁם

תִּפְרַח כְּלָנִית
מוֹל קִסְדַּת לוֹחָמִים,
מַעֲדָר וְחִנִּית
בְּלִילוֹת, בִּימִים.
חָרִישׁ וּטְרָשִׁים
מִסְבִּיב גָּדָר תֵּיל
תַּעֲמַל וְתִגָּשִׁים
וְתִפְרַח בֵּת הַחֵיל.

*

בס"ד. יום ראשון, י"ח בתשרי תשל"ד (14/10/73)

בֵּין דְּקָה לְדְקָה
אֲנִי עוֹד מְחַפֶּה –
אוֹלֵי יְבִיא הַחֶשֶׁךְ, אֶת שְׁהַחְמִיץ הָאוֹר,
וְאֵדַע אִז, אוֹ שֵׁ.. אוֹ שֵׁ...
שִׁיְהִיָּה יוֹתֵר בְּרוּר.

שְׁאוּלֵי רְאוּ אוֹתוֹ
מֵאִז יוֹם רֵאשׁוֹן,
אִז אֶהְיֶה דְקָה אִתּוֹ
לִפְנֵי שְׁאַלְךָ לִישׁוֹן...

שֶׁהַתְּאֲרִיךְ עַל הַגְּלוּיָה
יִהְיֶה קָרוֹב יוֹתֵר,
כִּי "שְׁלֹשׁוֹם" זֶה כָּבֵד "הִיָּה"
פְּחוֹת אוֹ יוֹתֵר.

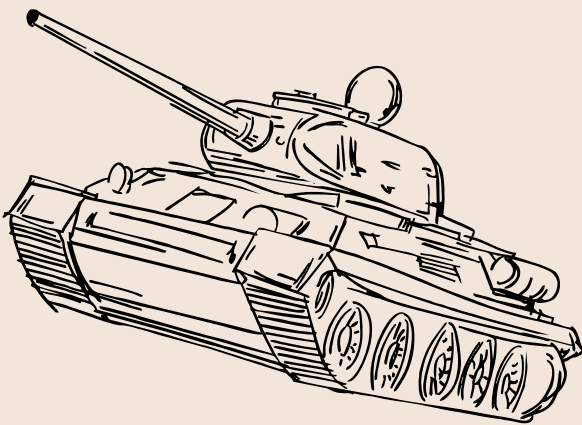
שֶׁהַשְּׁבֶת הַבָּאָה עֲלֵינוּ
תִּדְחָה לָהּ בִּינְתִים
שֶׁלֹּא יִסְתַּכֶּם הַמֶּרְחָק בִּינֵינוּ –
בְּשִׁבּוּעִים.

שִׁיִּסְפֹּר שְׁמִישָׁהוּ רָאָה וְשָׁמַע, כִּי טוֹב,
זֶה יִסְפִּיק לִי לְלִילָה-טוֹב....

שרה

שָׁמָּה רָחוּק
בְּזַחֲלָם הַגָּדוֹל
נוֹהֵג לוֹ בְּצָחוּק
מְשַׁחֵק עִם הַחוּל.
בִּי אָבָא שְׁלִי חֵיל טוֹב
הוּא לֹא הוֹרֵג, נָכוֹן אָמָא?
הוּא רַק שׁוֹמֵר, כְּמוֹ שְׂפָתוֹב,
עָלִינוּ וְגַם עָלֶיךָ, אָמָא.
אָמָא, אָבָא יְבוּא
(נָכוֹן שְׁגַם אֶת מַחְפָּה?)
וְאֵז הוּא יֵלֵךְ לַעֲבֹד
וַיַּחַד נֹאכַל בְּסָפָה.
אָבָא יַחְזֹר מִחֵר בְּעָרֵב,
בִּי אֲנִי רוֹצֶה!
אֵז לָמָּה אֶת אוֹמֶרֶת
"רַק אִם הַצָּבָא יִרְשֶׁה?"
עֲבָשׁוּ אֲנַחְנוּ עֵיפִים
וְכִמְעַט עוֹצָמִים עֵינִים.
אוֹתָךְ אֲנַחְנוּ אוֹהֲבִים
אֵז שְׂתָבוּא! אַחַת וּשְׁתֵּי!
!!

אמא שרה (בשם משה ואביחי, בנינו הקטנים והמתגעגעים
אליך מאד)

*שני השירים נכתבו יום אחד לפני נפילתו של מאיר הי"ד.
השירים נשלחו אך לא הגיעו ליעדם.

בונים משפחה ובית ומתכננים עתיד – חלום מול מציאות

מבית ישן וקטן במשואות-יצחק, עברנו לבית חדש וגדול בשכונה חדשה שאוכלסה על ידי משפחות צעירות. מאיר השתלב בעבודה ובחיי החברה במשק, הוא היה אהוב ומערך מאד ואף נשלח לקורס מרכזי משק ברופין. הקורס יועד ברובו לבני הקיבוצים והמושבים השיתופיים, אבל חברי המשק ראו את יכולותיו ומידותיו של מאיר והחליטו להשקיע בו כמי שעתיד היה לקחת חלק בהנהגת משואות יצחק. במקביל החל מאיר בלימודי כלכלה בשלוחת אוניברסיטת בר-אילן, באשקלון. במשואות יצחק נולדו בנינו משה הי"ד ואביחי. ביום הכיפורים תשל"ד (אוקטובר 1973) יצא מאיר למלחמה ממנה לא שב. נותרתי עם שני בנינו הקטנים ובהריון עם ליאורה בתי שנולדה כחדש לאחר נפילת אביה, מאיר הי"ד, במלחמה.

כשנה לאחר המלחמה, התחלתי לעבוד כמורה בחטיבת הביניים בבית הספר הממ"ד במועצה האזורית "שפיר". לאחר כשנתיים עזבתי את משואות יצחק ועברתי עם שלושת ילדיי לרחובות. השתלבנו בקהילה הדתית לאומית ואני התחלתי לעבוד כמורה ומחנכת בבי"ס ממ"ד "תחכמוני". שש שנים לאחר המלחמה פגשתי את אליקים שחף (סחאפ) עולה חדש מהולנד שבחר לקשור את חייו בחיי ובחיי ילדיי. הרחבנו את המשפחה עם לידת מרדכי וחנן. אליקים כיבד את זכרו של מאיר הי"ד וכיבד את חמותי, סבתא חנה ברי כחתן את חמותו. היינו למשפחה אחת משפחת שחף-ברי.

מלחמה

בְּאֶפְלָה

בְּחֶשֶׁךְ

עַל שִׁפְתַּי תִּהְיוּ

בְּדֹל סִיגְרִיָּה

מֵאִיר פָּנִים

מֵאָדָם לְאָדָם

לְרַגֵּעַ.

**זיכרון ממלחמת יום הכיפורים (אוקטובר 1973), צף ועולה
בעיצומה של מלחמת שמחת תורה (אוקטובר 2023).**

נפילתו של מאיר בקרב

מלחמת יום הכיפורים

המלחמה פרצה בעיצומו של יום הכיפורים, י' בתשרי ה'תשל"ד, 6 באוקטובר 1973, בהתקפה משולבת של סוריה בצפון ומצרים בדרום, נגד ישראל. המלחמה התרחשה במקביל בסיני וברמת הגולן. חילופי אש נמשכו עד 26 באוקטובר בחזית המצרית בסיני, ועד מאי 1974 בחזית הסורית ברמת הגולן, בתום מלחמת ההתשה במובלעת הסורית. כ-2,656 חללים נמנו עד הפסקת האש עם סוריה, למעלה משבעת אלפים נפצעו ועשרות חיילים היו נעדרים.

בניגוד למלחמת ששת הימים, במלחמת יום הכיפורים הותקפה ישראל בהפתעה, ובו-זמנית בשתי חזיתות. במהלכי המלחמה הראשונים הייתה יד התוקפים על העליונה, בזירת הדרום צלח צבא מצרים את תעלת סואץ, ובצפון חדר צבא סוריה לעומק רמת הגולן.

פתיחת המלחמה על ידי מדינות ערב הפתיעה את המודיעין של צה"ל בראשות האלוף אלי זעירא, שלאחר הניצחון הגדול במלחמת ששת הימים ב-1967, פיתח את "הקונספציה", ולא צפה את מועד פתיחתה, את עוצמת המתקפה, את מהלכי הפתיחה ואת מאפייני הלוחמה של צבאות ערב. עם זאת, עד סוף המלחמה הצליח צה"ל להפוך את הגלגל.

צה"ל הצליח להתאושש מההלם הראשוני והדף את הכוחות הסורים אל עומק סוריה.

בדרום, צלחו כוחותינו את התעלה וכתרו את הארמיה השלישית וכך הביאו להכרעת המלחמה לטובת ישראל, חרף מחיר כבד בפציעות ואבדות בנפש.

המלחמה הייתה גם לזירת עימות כחלק מהמלחמה הקרה, כאשר מדינות ערב נתמכו וחומשו על ידי ברית המועצות, בזמן שישראל נתמכה על ידי ארצות הברית, שאף חימשה אותה בנשק רב. המלחמה הייתה למוקד מתח בין-גושי. ככל שהתארכה המלחמה והכף נטתה לטובת ישראל, עד כדי איום סובייטי מוחשי להתערבות צבאית.

למלחמה היו השפעות מדיניות ופוליטיות רבות: תחילה הביאה להקמת ועדת אגרנט שהצביעה על הדרג הצבאי כאשם במחדלי המלחמה, אך לא דנה באחריות הדרג הפוליטי למלחמה. מסקנות הועדה הובילו להדחתם של הרמטכ"ל דוד אלעזר וראש אמ"ן אלי זעירא.

מסקנות הוועדה לא הרגיעו את הרוחות הסוערות בחברה הישראלית, מה שהוביל למשבר פוליטי חריף שגרם להתפטרות ראש ממשלת ישראל גולדה מאיר, פחות משנה לאחר המלחמה. המלחמה הובילה למשבר חברתי וגם למשבר כלכלי שבא לאחריה. מלחמת יום הכיפורים נתפסת כגורם מרכזי שהוביל למהפך הפוליטי ב-1977, ירידת מפלגת העבודה משלטון שהחל עם קום המדינה ועליית מפלגת הליכוד בראשותו של מנחם בגין. בתחום המדיני, סללה המלחמה את הדרך להסכם הביניים, ולבסוף להסכם השלום בין ישראל למצרים.

תחקיר הקרב

אביחי ברי / סיפור קרב פריצת הדרך למוצב 'בודפשט' ב-י"ט תשרי תשל"ד, 15 לאוקטובר 1973 על ידי פלוגה ל' מגדוד 128, חטיבה 11

מבוסס על תחקיר של ד"ר ורד גפני שפורסם בשנת 2020 ועל ראיונות שעשינו, אני, ליאורה אחותי והדוד שלי מרדכי, עם לוחמים בפלוגה ל', במהלך צילומי סרט משנת 2013, שנת הארבעים למלחמת יום כיפור. מתוך התחקיר:

"במסמך זה מסופר על קרב אחד במלחמת יום הכיפורים, הקרב על פריצת הדרך למוצב 'בודפשט' שהתרחש בבוקר יום ב', י"ט תשרי תשל"ד, 15 באוקטובר, 1973. היה זה קרב מר וקשה שנפלו בו 29 לוחמים והיו בו כ-70 פצועים. ... בקרב, בשלבי השונים, נטלו חלק מספר כוחות, אולם עיקר הנטל היה על כתפי פלוגה ל' מגדוד 128, חטיבה 11 המ"פ רס"ן עוזי דגני ז"ל, נהרג בקרב. הסמ"פ רס"ן יאיר ברקאי נפצע קשה במהלך הקרב.

אבי, מאיר ברי הי"ד נהרג במכת האש הראשונה שניחתה על הכח שנסע לאורך הציר. מוצב בודפשט המוצב המערבי בקו התעלה היה נתון להתקפות ולארטילריה כבדה, כמו שאר המוצבים בקו התעלה, מהרגע הראשון של המלחמה. ביום הכיפורים, ב-6.10 נחת כח קומנדו מצרי של כ-100 לוחמים והתפרס לאורך הציר היחידי שהוביל למוצב. מצד אחד הים ומצד שני המצרים. כח של חטיבה מרחבית ניסה לפרוץ את הציר מספר פעמים אך ללא הצלחה. הם התמקמו מצפון לחסימה, וניהלו קרב אש מרחוק עם המצרים ואף ספגו אבדות.

בערב ה-15.10 הובילו המצרים התקפה ממספר חזיתות על מוצב בודפשט שהצליח לעמוד בהם בגבורה ולמנוע את כניסת המצרים למוצב. באותה מתקפה נחתו בין 100 ל-150 לוחמים מצרים נוספים לאורך הציר וחסמו אותו במטרה למנוע הגעת תגבורת. עם בוקר מנסים הכוחות שהיו בפיקודו של המח"ט לפרוץ את הציר ולהגיע למוצב. הכוחות נפגעים ויש חוסר בתקשורת בין היחידות השונות. באוגדה מבינים שצריך עזרה מיידית.

"כמו הגדוד כולו, פלוגה ל' הוצערה ב-1970 רוב חייליה היו כאלו ששרתו בסדיר במלחמת ששת הימים, הפלוגה עברה אימונים רבים בכל הרמות, והיא דוגמה לפלוגת מילואים חי"ר לא סיירת אבל גם לא הגמ"ר. הפלוגה התגבשה לרמה אחידה וגבוהה למדי, בעיקר הודות למנהיגותו של המ"פ עוזי דגני ז"ל.

מסכם זאת הסמ"פ יאיר: "...אני ממש רוצה להדגיש, הפלוגה הייתה עם אווירה טובה, אווירה חברתית טובה, נוצרו חברויות עמוקות בין חיילים, בין מפקדים וחילים, בין מפקדים; היו חברויות עמוקות ביותר בתעסוקה המבצעית. לפני המלחמה, הפלוגה תפסה קו ברמת הגולן ובעזה. זה לא היה מבחן האש הראשון של הפלוגה, קדמה לכך התקלות רצינית עם מחבלים בטווח אפס, בעזה, והיה קרב קשה מאד. כל הפלוגה השתתפה ותפקדה בצורה מעולה, היא גם זכתה לשבחים על הביצועים שם".

פלוגה ל' מנתה 80 לוחמים על גבי 11 זחל"מים. 07:15 - ניתנה פקודה להגיע לאזור. לא היה שום עדכון על מה שקרה עד כה, לא על הכח המצרי ולא על הניסיונות שכשלו. מִשְׁבְּרֵי הדברים היה ברור שיש "משהו" אבל לא יותר מזה. הפלוגה התקפלה בחופזה ויצאה לאזור "רומני" לחבור לחפ"ק 204.

המ"פ והסמ"פ מקבלים תדריך שגוי ולא ממצא עי המח"ט. הדברים נאמרים בהיסטריה וצרחות על המ"פ שיצא לתוך הציר המלא בעשרות מצרים. המ"פ מנסה להעביר למ"מים תדריך עפ"י מה שהוא מבין. האזור הוא אזור ביצות ומצידו המערבי הים. הפלוגה יוצאת לדרך. שני זחל"מים מרתקים ותשעה זחל"מים נוסעים לאורך הציר. המארב המצרי, מחופר

היטב ומוסווה. כשהפלוגה מגיעה, היא נמצאת במרחק של מטרים ספורים מול המארב. היא

חוטפת אש תופת ממקלעי הצלפים, טילי RPG ורימונים.

"פתאום ראיתי אדם, בערך במרחק שבעה עד עשרה מטרים ממני, מתרומם בחיוך בלי קסדה והטיל את הרימון לעברי...רק אז ראינו את המצרים. התחילה אש תופת. אנחנו בולטים על הזחל"ם. אנשים צנחו. זאת היתה אש צפופה אי אפשר לתאר זאת. כולם חטפו." במכת האש הראשונה נהרג המ"מ. הזחל"מים ממשיכים בנסיעה עד שעוזי המ"פ עוצר אותם. הם מסתובבים וחוזרים לתוך המארב פורקים ומסתערים. בכל שלב נוספים נפגעים והרוגים.

"ההסתערות היתה מעשה הרואי. כדי להבין זאת במלואו יש לראות את תמונת המצב: הזחל"מים חשופים על הכביש, תחת אש תופת. כמעט בכל זחל"ם יש הרוגים ופצועים. לא היה רגע מסוים בו ניתנה פקודה להסתער, אבל לכולם ברור שזו הייתה הכוונה, כך שלבד מהמקלעים שחיפו, אנשים קפצו ממחסה הזחל"ם. ההחלטה להמשיך להסתער היתה אישית לגמרי. מי שעצר לרגע לחשוב הבין שזו ריצה אל המוות. בסופו של יום היו אלו מחויבויות בין חיילים למפקדים ובין לוחמים אחד לשני. הכל בין בני האדם".

כל אותו הזמן ממשיך זחל"ם של סמל 3- שמעון גלבוע (ג'בל) עם שני המקלענים שלו ברתק של מקלע ה-20 מ"מ לתוך עמדות המצרים. פעולה זו הייתה משמעותית מאד למהלך הקרב והצילה את מי שנשאר להילחם. קו העמדות הראשון של המצרים הושמד. הלוחמים הבודדים שעוד נלחמו ניהלו אש מול הצלפים והמקלעים של העמדות הרחוקות יותר. בבל רגע הם חיבו להסתערות של המצרים שעדיין היה כח עודף. במקביל היו מי שטיפלו בפצועים תחת אש ופינו את הנפגעים לתאג"ד. היו גם כאלו שנשארו תחת מחסה הזחל"ם לאחר שכל שאר המפקדים והלוחמים באותו זחלם נפגעו ונהרגו.

מתוך עדותו של שמעון גלבוע (ג'בל) סמל 3- : "קיפלנו במהירות את רשתות ההסוואה, זרקנו לתוך הזחל"מים. לא היה זמן להכין את בלי הנשק ולשמן אותם כמו שנהגנו לעשות בדרך כלל. רצנו במהירות לאזור חוף הים, אזור רומני. מחלקת הסיור הובילה אותנו לאורך הציר. הים היה מימיננו ואזור ביצות משמאלנו. לפתע, נפתחה עלינו מכת אש נוראית. אי אפשר היה לראות מאיפה מגיעה האש. לא ידענו מי יורה עלינו. התחלנו לירות בלי לראות לאן אנחנו יורים.

"כל אחד לעצמו": במהלך הנסיעה לאורך הציר, נפגעים רוב המפקדים והמקלענים. החיילים ממשיכים להילחם ללא שדרת הפיקוד, כל אחד לעצמו. אחרי כשעה וחצי של לחימה עיקשת, נכנע הקומנדו המצרי לקומץ הלוחמים שנותרו בחיים. "הקרב מסתיים באחת, כמו שהחל. פתאום נראים חיילים מצריים רבים בורחים אל הביצות. הם יוצאים מעמדות שלא שיערנו את

קיומן. עשרות, עשרות, במדים בהירים כמעט לבנים. אנחנו לא יורים בהם. מתחילה שבירה אצל האויב. יש עדיין עמדות שיורות אבל גם אלו פוסקות במהרה והלוחמים המצריים שבהן יוצאים, מרימים ידים ונכנעים".

"כשהגענו לבלוזה, התחלנו לחפש האחד את השני ופתאום גילינו שאין מ"פ, ואין סמ"פ ואין מ"מים ואין ממ"כפים. וגם הרבה חיילים אינם. רק אז קלטנו את גודל האסון. אנחנו, שנשארו בחיים, הרגשנו רגשות אשמה "למה אנחנו נשארו בחיים והם לא?!"... בדרך 2 עצרנו לתפילת מנחה. אני חושב שבסוף תפילת מנחה, ניסים סוויד, החובש, התחיל להגיד "קדיש". זה היה רגע קשה. באותו רגע לא הפסקתי לבכות.

תמונות מאזור הקרב

תמונות מהמילואים בסיני ועל גדות התעלה

תפילת נעילה ביום הכיפורים והיציאה למלחמה

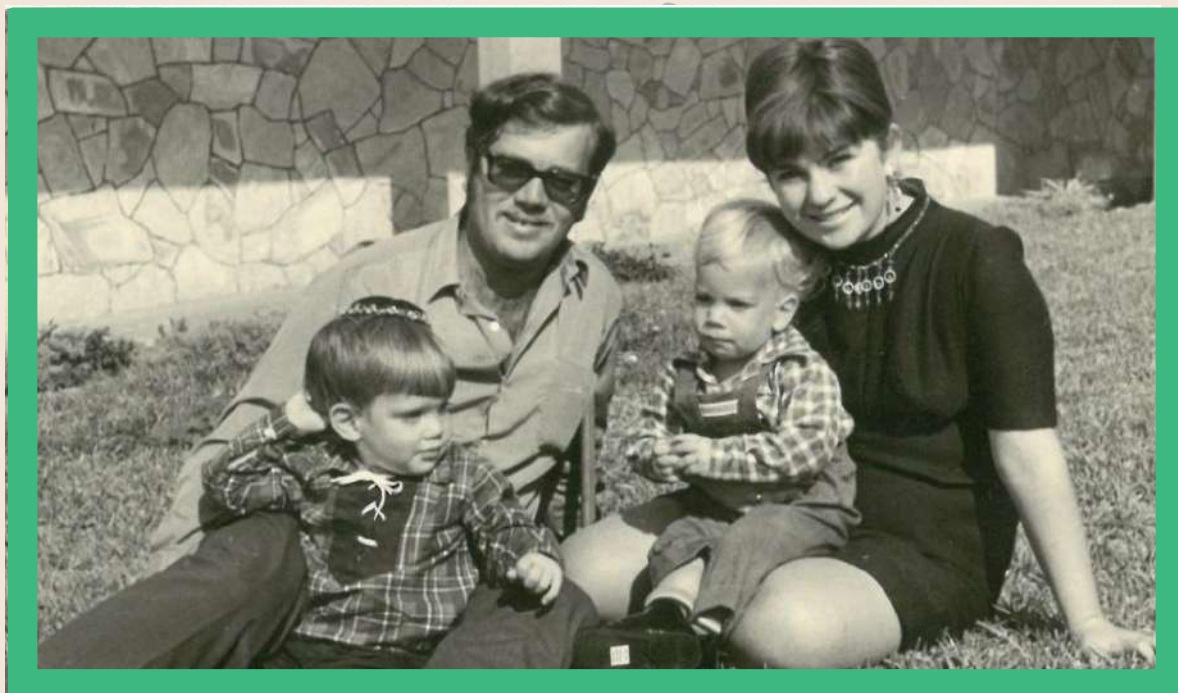
יום כיפור תשל"ד. חברי המשק לבשו לבן וצעדו לבית הכנסת לצום ולתפילה. אף אחד מהתושבים לא ידע מה קורה בדרום ובצפון הארץ. לאט לאט חלחלה ההבנה שמהו אכן קורה. במשך היום הגיעו אנשים עם דפים ובהם שמות של גברים שנקראו להתגייס למלחמה. ישבתי מחוץ לבית הכנסת עם שאר החברות שהיו אימהות לילדים קטנים. בעיצומה של תפילת הנעילה נקרא מאיר לצאת למלחמה. לבוש לבן, טליתו הגדולה והארוכה כיסתה את גופו הרחב צעד מאיר בשקט ואנחנו אחריו. הורי, אחותי, שני בנינו הקטנים וליאורה שברחמי.

"ומלאכים יחפזון וחיל ורעדה יאחזון". שמחת התקיעות בסיומו של היום עם שירה וריקוד "לְשָׁנָה הַבָּאָה בִּירוּשָׁלַיִם הַבְּנוּיָה" נדמו באחת. לפני שיצא מהבית ברך מאיר את הילדים כמנהגנו בערבי שבתות וחגים וכן במוצאי שבתות וחגים, אבל שלא כמנהגנו ניגש אלי, שם כפות ידיו על ראשי העטוף במטפחת לבנה וברך גם אותי.

רגע לפני יציאתו, משה התחיל לבכות "אני רוצה ללכת עם אבא" "אני אהיה ילד טוב ולא אפריע". מאיר התכופף אליו וחיבק אותו בחיבוק חם ואוהב. הוא אמר לו שלא יוכל לבוא איתו כי זו מלחמה...

אחר כך יצא מאיר, חלף על פני הסוכה שהספיק לבנותה לפני יום הכיפורים והלך.

היתה זו הפעם האחרונה שבה היה מאיר יחד איתנו. בזמן המלחמה, היתה הוראה להקפיד על האפלה בכל הבתים, כדי למנוע ממטוסי האויב לזהות את בתי האזרחים ולהפגזם. אבא שלי אטם היטב את אחד החדרים כדי שיהיה בבית מקום מואר, לי ולילדיי הקטנים לשהות בו עם רדת הערב, ולהכין קישוטים לסוכה. במהלך המלחמה ארגנה האגודה למען החיל מיזם של גלויות שנשלחו על ידי החיילים שלחמו בחזית, לנשותיהם וילדיהם בעורף. גם אני קיבלתי ממאיר גלויה בה שאל מאיר לשלומי ולשלום הבנים ושלח לנו את ברכתו לחג שמח. שמחתי מאד עם הגלויה שהגיעה לאחר שבוע מאז יצא מאיר למלחמה. הרגשתי שיש באותה גלויה סימן לאות חיים ממאיר. בדיעבד התברר לי שכאשר הגיעה הגלויה אלי, מאיר כבר לא היה בין החיים. בערב שמחת תורה קיבלנו את הבשורה הקשה על נפילתו של מאיר ומצאת החג התחלנו לשבת שבעה בביתנו יחד עם אמו, סבתא חנה חמותי היקרה, אחותו ושני אחיו. על הדשא בחצר הבית נותרה מיותרת הסוכה שבנה מאיר בטרם יצא למלחמה. בתום השבעה, עמד אבא שלי ליד הסוכה והחל לפרק אותה. היה מפרק את הסוכה ובוכה עליה ועל מאיר חתנו האהוב שלא שב מהמלחמה אל סוכתו, אל ביתו, אל בניו, ואל בתו שטרם נולדה. מפאת המלחמה, לא נכחנו בלוויה של מאיר. כמו חיילים רבים שנפלו במהלך המלחמה, נקבר מאיר קבורת ארעי בבית הקברות בשדות הקיבוץ בארי. אחד עשר חדשים אחרי המלחמה, הובא מאיר לקבורת עולמים בהר הרצל, בירושלים. תשע עשרה שנה ומחצית השנה לאחר נפילתו של מאיר, בחג הסוכות תשל"ד, נהרג בננו בכורנו, משה בקרב בדרום לבנון באסרו חג הפסח תשנ"ג. משה הי"ד הובא לקבורה בחלקה הסמוכה לזו של אביו, בהר הרצל בירושלים.

בשנה לפני המלחמה

**שרה והילדים בחנוכה תשל"ד (1973), שישה שבועות
לאחר נפילתו של מאיר הי"ד.**

50 שנה בין שתי מלחמות ובין שתי סוכות: תשרי תשל"ד

(אוקטובר 1973) – תשרי תשפ"ד (אוקטובר 2023)

מעשה בסוכה אחת שהוקמה בערב יום הכיפורים תשל"ד

(1973). בעיני רוחי, שלא כהו, אני רואה אותה, את הסוכה שבנה

לנו מאיר וסיים בנייתה בערב יום הכיפורים תשל"ד. ולא זכתה

אותה סוכה שתתקיים בה מצות ישיבה בסוכה. לנגד עיניי היא

עומדת על הדשא כמו אז בתוך מסגרת עץ מוקפת בדים לבנים

מחכה לקישוטים שאכין בלילות ההאפלה עם בניי הקטנים, משה

ואביחי. בנענועי הבדים היא רומזת לי גם בסוכות השתא שנבוא

אליה כולנו לשבת בה ולשמוח בה יחד באכילה ובשתיה ובשירי

החג. בכל הסוכות הרבות שהייתי בהן מאז, גם היא איתי, סוכה

שאותות הזמן לא ניכרים בה והיא תמיד כחדשה, עטופה בד לבן

בתוך מסגרת עץ, מחכה לנענועי הלולב, לנרות השבת והחג,

לניגוני ההלל, לצחוקם של הילדים ולשמחת היחד המתעצמת

בכל שנה בשנה בסוכות החדשות הנבנות מדי שנה בשנה.

בסוכות השתא ובכל הסוכות שנזכה להקים, תהיה גם היא,

הסוכה האחת שהוקמה ולא זכתה, שתוקם מחדש ותמשיך

להזמין אליה את כל האושפיזין שבכל העולמות. תהא הסוכה

ומאיר שהקימה, זכורים לטוב.

**הסוכה שנותרה עומדת בקיבוץ בארי שנחרב בשמחת תורה,
תשפ"ד (אוקטובר 2023) מהדהדת את הסוכה שהקים מאיר
הי"ד בתשרי תשל"ד (אוקטובר 1973), ולא זכתה שנקיים בה
מצוות ישיבה בסוכה.**

עד שיגמר הכל...

תחלה אפרק את
הספה.

אכבס את הבדים
הלבנים

אתלה ליבוש

על חבלי הכביסה

שנותרו עומדים חלודים

מאחורי הבית שחרב.

בשיתפשו בדי הספה

אקפל כל אחד ואחד

בקפלים שיסתירו

בתמים חורים של

דם ואפר,

אקפל בעדינות

כל בד

כל בד

במגע רך

שלא יכאבו הבדים

בשאניח אותם

יחד בחשכת הארון שנותר

באפלת החדר

שם ינוחו בשלום עד

שיגמר הכל.

מלחמת שמחת תורה, כסלו תשפ"ד, נובמבר 2023.

בסדר

תפילה לפרידה מן הסכה

מוֹדָה אֲנִי לְפָנֶיךָ ה' אֱלֹהֵי וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתַי שְׂזוּכֵינִי
לְקִיּוֹם מִצְוֹת סִכָּה הַשְּׁנָה בְּרַב נַחַת עִם מִשְׁפַּחְתִּי
הַיְקָרָה וְעִם רְעֵי הָאֲהוּבִים מִתּוֹךְ שְׂמִיחַת יוֹם טוֹב,
בְּרוּחָהּ וְהַשְׁקֵט. מִכִּיר אֲנִי בְטוֹבָה שֶׁהִרְעַפְתָּ עָלַי,
רַבּוֹנוּ שֶׁל עוֹלָם, לְקִיּוֹם מִצְוֹת סִכָּה בְּאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל
הַמְחַדָּשֶׁת יְמֵיהָ בְּקֶדֶם, בְּאוֹרֵיהָ הַנָּאֶה שֶׁל הָאֶרֶץ
בִּימֵי תְקוּפַת הַשְּׁנָה בְּעֵת הָאֶסִּיף בְּצֵאת הַשְּׁנָה,
לְפִתְחָהּ שֶׁל הַשְּׁנָה הַחֲדָשָׁה הַבָּאָה עָלֵינוּ לְטוֹבָה.
זְכִיתִי לְמָה שֶׁלֹּא זָכוּ דוֹרוֹת רַבִּים לְפָנֶי, אֲבוֹת
אֲבוֹתַי אֲשֶׁר חָלְמוּ לְקִיּוֹם מִצְוֹת יְשִׁיבָה בְּסִכָּה בְּאֶרֶץ
יִשְׂרָאֵל. עַל כֵּן אֲנִי אוֹמֵר: מוֹדָה אֲנִי לְפָנֶיךָ מֶלֶךְ חַי
וְקַיִם שֶׁהַחַיִּיתִנִּי וְקִיּוֹמִיתִנִּי וְזָכַרְתִּנִּי בְּמִצְוֹה נָאֶה זֶה.
וַיְהִי רָצוֹן מִלְּפָנֶיךָ ה' אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ כְּשֶׁם
שְׂזוּכֵינוּ לִישֵׁב בְּסִכָּה הַשְּׁנָה, כֵּן נִזְכֶּה לִישֵׁב וּלְקַיֵּם
מִצְוֹת סִכָּה גַם בְּשָׁנָה הַבָּאָה לְמוֹעֵד הַזֶּה בְּעֵת
חַיָּה, כֹּה הַיּוֹם בְּלִנּוֹ חַיִּים, לְשָׁנִים רַבּוֹת וְנַעֲמִימוֹת.

מחלקי המים

לזכרו של מאיר בן משה הלוי ברי הי"ד
נפל בצפון סיני במלחמת יום הכיפורים בחג הסוכות
י"ט תשרי תשל"ד (15.10.1973)

איור ועיצוב התפילה: שק"ל, סטודיו בין השורות, לעיצוב
גרפי, יד חרוצים 11, ירושלים ת.ד. 53105

אנדרטה לזכר הנופלים במערכות ישראל מגדוד 128 ובהם גם מאיר הי"ד.

אליקים – אבא לילדי מאיר

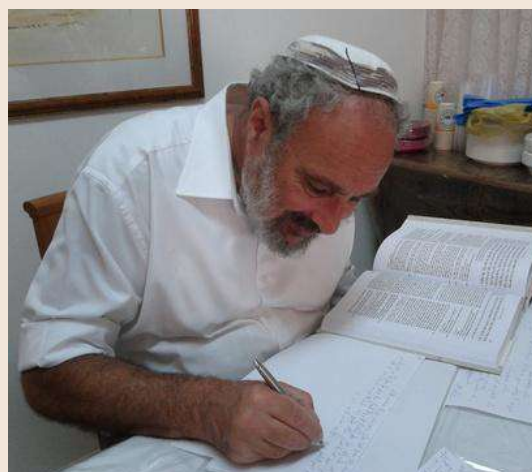
ביום הכיפורים ובשלוש רגלים, יש הנוהגים לצאת
בזמן הזכרת נשמות, אם הוריהם עדיין בין החיים.
ראיתי שאליקים נשאר בבית הכנסת בזמן הזכרת
נשמות, למרות שהוריו היו חיים. לשאלתי, ענה לי:
"הילדים שלי, אומרים הזכרת נשמות על אבא
שלהם ואני אצא מבית הכנסת?!"

אליקים קורא תהילים על קברו של מאיר
הי"ד.

סבתא חנה מברכת את אליקים

אליקים מכין דבר תורה

יהלי מניח תפילין בבית האבות בית ברט, בו גרה סבתא חנה בשנותיה האחרונות

אליקים מברך את בנו מרדכי בברית של הנכד והבן שקד יהודה.

מיום כיפורים ההוא עד יום כיפורים זה ועד עולם

**בכיו של משה מיום הכיפורים ההוא ועד יום הכיפורים לעולם.
ביום הכיפורים תשל"ד, בעיצומה של תפילת הנעילה נקרא מאיר
לצאת למלחמה. לבוש לבן, טליתו הגדולה והארוכה כיסתה את
גופו הרחב, צעד מאיר בשקט ואנחנו אחריו. הורי, אחותי, שני
בנינו הקטנים משה ואביחי, אני וליאורה שברחמי. שמחת
התקיעות בסיומו של היום וריקוד ה- "לְשָׁנָה הַבֹּאָה בִּירוּשָׁלַיִם
הַבְּנוּיָה" נדמו באחת. לפני שיצא מהבית, ברך מאיר את הילדים,
כמנהגנו בערבי ובמוצאי שבתות וחגים, אבל שלא כמנהגנו ניגש
אלי, שם כפות ידיו על ראשי העטוף במטפחת לבנה וברך גם אותי.
אחר כך יצא, חלף על פני הסוכה שהספיק לבנותה לפני יום
הכיפורים ונעלם. קול בכיו של משה ליווה את צאתו של אביו מאיר
וכמו בישר על הבכי שילווה אותי מאז ועד היום בתפילת הנעילה
בכל שנה ושנה ביום הכיפורים. בכל השנים מאז, אני נושאת איתי
את בכיו של משה שהותיר לי משעה שיצא אביו מאיר למלחמה
ובצאתו אף הוא לקרב ממנו לא שב. גם בשנים הקסומות בימי
הכיפורים בחברון, ידעתי, שבין טליתו של אישי היקר אליקים, לבין
הקיטל שעל גופו מקופלות דמעותיו של משה, שהיה לו לְבָן, והיה
משמרן עבורי עד יום מותו שלו. בשעה שהנחנו את הקיטל על גופו
של אליקים, שנטמן בהרי ירושלים, יצאו אותן דמעות שקופות
זכות ורותחות כבשעת בכייתן הראשונה והן נחות בחדרי לבי מיום
כיפורים שעבר עד יום כיפורים זה ועד לתפילת נעילה בשנה הזאת
ובכל השנים שעוד יבואו ועד עולם.**

ערב יום הכיפורים תשפ"ג (2022)

ז' בתשרי תשע"ד (2013).

**40 שנה לנפילתו של מאיר הי"ד במלחמת יום הכיפורים.
מתוך דברים שכתבה שרה שחף-ברי, לאזכרה
המשפחתית בהר הרצל בירושלים.**

**סבתא חנה יקרה, משפחה וחברים, יקרים כולכם ולאי"ט.
בעוד שלושה ימים יחול יום הכיפורים ואני זוכרת את יום
הכיפורים לפני ארבעים שנה. כולנו בבית הכנסת במשואות-
יצחק, שם גרנו. תפילת נעילה לקראת סיומה. אנו אומרים יחד
עם כל המתפללים "שמע ישראל" וממהרים הביתה. כמה דקות
לפני כן קראו למאיר למלחמה. בדרך אנחנו שומעים את
תקיעת השופר וכבר אנחנו בביתנו, הורי, אחותי ובניי הקטנים
משה הי"ד בן השלש וחצי, אביחי יבדל"א, בן השנתיים וחצי
ובתי ליאורה שברחמי. אבא שלי עושה הבדלה ומאיר כבר
עסוק בהכנת התרמיל. לובש מדים, מברך את הבנים ואותי
ועומד לצאת. משה מתחיל לבכות: "אני רוצה ללכת עם אבא".
"משה, אתה לא יכול ללכת עם אבא". "אני אהיה ילד טוב"
הוא מבטיח לי "אני לא אפריע"... עוד מבט ועוד חיבוק ומאיר
יוצא מהבית, חולף על פני הסוכה שהקים עוד לפני יום
הכיפורים ונעלם בחשיכה. "מֶה־נֶאֱמַר לְפָנַי יוֹשֵׁב מְרוֹם,
וּמֶה־נִסְפָּר לְפָנַי שׁוֹכֵן שְׁחָקִים, הֵא פֶל־הַנִּסְתָּרוֹת וְהַנִּגְלוֹת אֶתָּה
יודֵעַ" (מתוך תפילות יוה"כ)**

בעוד ימים ספורים, כאשר השמש תחל לשקוע, נעמוד בחיל ורעדה בתפילת נעילה ונבקש מה': "פִּתַּח לָנוּ שַׁעַר בִּעֲת נְעִילַת שַׁעַר בִּי פָּנֶה יוֹם הַיּוֹם יִפְּנֶה הַשֶּׁמֶשׁ יָבֹא וַיִּפְּנֶה נְבוֹאָה שְׁעָרֵי" (מתוך תפילת נעילה) כשם שנבקש מהקב"ה "פִּתַּח לָנוּ שַׁעַר" כך אני מבקשת ברגע זה, לפתוח את שערי לבי לפניך חמותי היקרה, סבתא חנה ולומר לך: "תודה". ביום בו קמנו מהשבעה על מאיר הי"ד ביקשת לדבר איתי בארבע עיניים. נכנסנו לחדר השינה ואת נתת לי את ברכת הדרך להמשך החיים, "אל תהיי כמוני" - אמרת לי - "אל תישארי לבד. חשוב שתשקמי את עצמך ואת הילדים".

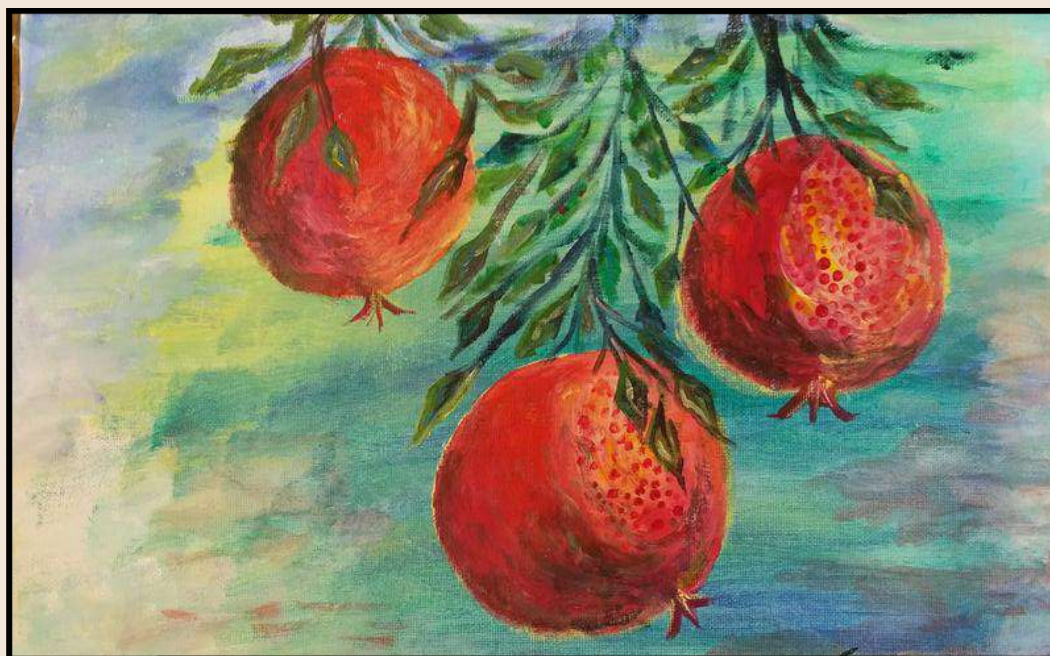
ברכת אותי בדרכך בכל פגישה וביקור. שלא בדרכך המאופקת חיבתך אותי. בברכה ובחיבוק חשתי את אהבתך הגדולה אלי.

כאשר החלטנו, אליקים ואני להתחתן, באתי אלייך לקבל את ברכתך לפני שהלכתי להוריי. גם אז ברכת אותי בדרכך הטובה. בחלוף השנים, זכינו ואנו זוכים להמשיך ולהתברך על ידך וכ"י הברכות שאת מברכת אותנו, לאי"ט, אבל שתי הברכות האלה, שמורות בלבי מאז, כשני אוצרות שלא יסולאו בפז. תודה לך סבתא חנה, חמותי היקרה, ותודה לבנות ובני משפחתך. יגמול ה' עימכם טובה על כל הטובה שאתם עושים איתי ועם משפחתי.

**תאריכו ימים בטוב, בבריאות ובשמחה. "אבינו מלפנינו תהא
השעה הזאת" - בה אנו זוכרים ומזכירים את מאיר הי"ד -
"שעת רחמים ועת רצון מלפניך".**

**בע"ה נזכה כולנו וכל בית ישראל בארצנו ובמולדתנו ובעולם
כולו, שהשנה הבעל"ט, תהיה בע"ה שנה טובה ומבורכת,
"ששון ושמחה ימצא בה תודה וקול זמרה" (ישעיהו נ"א, ג).**

גמר חתימה טובה

שרה וסבתא חנה

ליאורה וסבתא חנה

שרה וליאורה
בתה

לבתי. באהבה

לבד

ילדתי את ילדתי

לבד ילדתי אותה

אחרי מות אביה,

אישי הצעיר,

במלחמה ההיא.

עכשו אני שותקת

את הדאגה

לילדתה לבניה ולאישה

הלוחמים במלחמה הזאת.

אני לוחשת

תפלה

מאפקת את האימה

ונושמת חרש

א ה ב ה.

שרה שחף-ברי / במלחמת שמחת תורה. בסלו תשפ"ד, 2023

ליאורה אילון וילדיהם בחתונת מתן ואורלי

משפחה וחברים מספרים על

מאיר

מרים אחותו של מאיר

לאחר הגיוס, הצטרף מאיר עם חברי הגרעין למושב השיתופי, משואות

יצחק, בו גם הכיר את שרה בת המשק, שתאריך ימים בטוב.

לאחר מלחמת ששת הימים, הצטרף מאיר לחברי גרעין מגשימים

שהקימו את המושב השיתופי "רמת מגשימים", ברמת הגולן והיה אחת

הדמויות הדומיננטיות במשק.

דעותיו היו נחרצות אך תמיד נאמרו בנועם ובהסבר משכנע.

אהבת השירה המשיכה כמובן גם ברמת מגשימים. ישנו שיר אחד

שממש מייחד את מאיר אחי, "מי האיש החפץ חיים אהב ימים לראות

טוב..." (תהלים ל"ד, יג-טו, בלחן של ברוך חייט). לפעמים ישבנו שנינו

יחד בחוץ ושרנו בשני קולות, כמו שנהגנו לשיר עם אבא ז"ל בבית

הורינו. מאיר אכן היה איש החפץ בחיים, אהב טוב ורדף שלום בין אדם

לחברו.

אהבת השיר הזה באה לידי ביטוי גם בשבת, בזמירות בשעת הסעודה

ובמיוחד בסעודה שלישית. בשעה זו של בין השמשות, נשמעה שירה

שקטה, נעימה, רבת קולות ומלאת געגועים עד צאת השבת.

מאיר היה איש מלא בשמחה והחיוך לא מש מפניו. שמחת החיים שלו,

אהבת השירה שלו, התפילות והניגונים - כל אלה נשארו במשפחה

הנהדרת, השמחה ואוהבת החיים, שהקים. כולם אוהבי הארץ כמו

שהתחנכנו כולנו בבית הורינו ואת האהבה הזו הוריש לילדיו ולנכדיו.

הוא היה בעל נפלא לשרה, ואב אוהב לילדיו משה ואביחי שהיו כרוכים

אחריו, עטופים באהבה גדולה. את בתו ליאורה לא זכה להכיר משום

שנולדה כחודש לאחר נפילתו בקרב. אני יכולה לדמיין את אחי יושב

בנחת בכורסא גדולה וסביבו ילדיו ונכדיו המקסימים, חיוך גדול על פניו

כמו תמיד יחד עם הסיגריה הנצחית השמוטה לו בזווית הפה.

במוצאי השבת קודם לנפילתו, בשעה 24:00 בחצות הלילה, התקשר

מאיר לביתה של אמנו, חנה, בפתח תקוה. באותה עת גם אני הייתי

בבית. שוחחנו מספר דקות ואפילו בשיחה זו שהיתה בעיצומה של

המלחמה, נשמעה בקולו השמחה.

**מאיר יצא למלחמה ביום הכיפורים, בסוף תפילת נעילה. הוא יצא מביתו
במשואות יצחק ואליו לא שב. הוא נפל בחול המועד סוכות, ביום שני, י"ט
בתשרי תשל"ד (15/10/73). מאיר הובא לקבורה זמנית בקיבוץ בארי ובעבור
כאחד עשר חודשים, הובא לקבורת נצח בהר הרצל, בירושלים. גם לאחר
חמישים ואחת שנה, אני זוכרת את קבלת הבשורה המרה על נפילתו של
מאיר אחי. גם לאחר חמישים ואחת שנה, הגעגוע לאחי אינו חולף.
תהא נשמתו היקרה של אחי מאיר הי"ד, צרורה בצרור חיינו לעד.**

מרים ואחיה מאיר

בס"ד. תשל"ד, 1973.

דברים שאמר אבא שלי, סבא-אבא מרצ'נובסקי, על חתנו
האהוב, מאיר הי"ד, בשם המשפחה.

קשה עלי הכתיבה כשאני חושב על מאיר.
קשה לכתוב זיכרונות על אדם שנידמה לך שהוא עדיין קיים
ולא פעם אתה טועה לחשוב שהנה הוא יחזור אלינו...

מאיר הגיע למשק כנחלאי. עדיין לא הכרתיו באופן אישי כיוון
שעבד בענפי חקלאות, כבר אז שמעתי מחברים שבאו במגע עם
חברי הגרעין, שמאיר בחור מסור לעבודה ולחֶבֶרָה כאחד.
במשך הזמן נקשרו יחסי חברות בינו לבין שרה ואז נוצרו קשרי
משפחה שלצערי כה מעט הספקנו ליהנות מהם.
מההתחלה התרשמתי מיחסו אלינו, כיבוד אב ואם היה טבוע בו
והרגשנו כי זה מובן מאליו אצלו, ומתוך כך נוצרה בינינו הבנה
מלאה והגענו למערכת יחסים נפלאה.
אני זוכר כשדברנו על עניינים שונים, כמו על התוכנית של הבית
החדש, באיזו סבלנות ישב והקשיב לכל מה שהצעתי ורק אח"כ
חיווה דעתו בצורה עניינית ורצינית.
גם אם לא קיבל את דעתי, לא ביטל אותה ולא זלזל בה, להיפך,
הוא כיבד את דעתי אם כי היתה לו עמדה ברורה משלו בעניין זה
או אחר.
אותה הבנה שצמחה בינינו התפתחה לידידות עמוקה והרגשתי
שהנה יש לי בן נוסף על בנותיי והיתה לי הרבה נחת ממנו בזמן
הקצר שהיה איתנו.

ברוך ה' זכה מאיר לבנים וזיכה אותנו בנכדים חמודים. כאן גיליתי בו את האב המסור לילדיו והבעל הטוב לאשתו. הרגשנו היטב את החינוך והערכים שהביא איתו מביתו שלו. מאיר לימד את משה ואביחי ברכות, תפילות וללבוש ציצית מגיל קטן. היה מרבה לקחת אותם איתו לבית הכנסת וכל זה נעשה בהבנה ויחס עדין לילדים, ובאמת אני נהנה לראות את הילדים, קטנים בגילם, שיודעים לשיר זמירות שבת, לברך, ונהנים לעשות זאת בכל פעם במחדש כמו שלמדו מאבא.

לא אשכח באחת השבתות האחרונות שלפני המלחמה, איך משה ילד בן שלוש וחצי, ישב בשקט ובסבלנות כמו ילד גדול, במשך כל תפילת ליל-שבת ועקב אחר תפילתו של מאיר שעבר לפני התיבה. הוא לא זז ממקומו עד שמאיר סיים והם חזרו יחד למקומם. הוא חיקה את אביו ויכול היה ללמוד ממנו עוד הרבה דברים טובים... אותה מסירות ואהבה שגילה מאיר ביחסו למשפחה ראינו גם ביחסו לעבודה, אותה רצינות ליוותה כל מעשה שעשה. זכיתי לעמוד מקרוב על תכונות אלו. השעון לא היה אצלו מודד-זמן כאשר העבודה דרשה יותר. לא פעם חזר עייף מיום עבודה קשה אך משנגשו אליו בבקשה כלשהיא, לא סירב לשרה בעזרה בבית או לְחֵבֶר בעניינים משקיים ואחרים.

במשך כשנתיים התמיד בשיעורי גמרא עם משה חובב מהם נהנה מאד, ובשנה האחרונה אף נטל על עצמו קורס מרכזי משק ברופין ובמקביל התחיל ללמוד באוניברסיטת בר-אילן, בשלוחת אשקלון.

**יום יום אני בא לביתה של שרה וליבי נקרע לראות איך הכל נעזב
באמצע.**

**התחלה ללא סוף והוא הרי כה צעיר, בן עשרים וחמש שנים בלבד,
השאיר את שני הבנים הקטנים, משה ואביחי ובת קטנה וחמודה
— ליאורה אותה לא זכה אפילו לראות.**

**אנחנו שעברנו כה רבות במשך החיים התחלנו בזמן האחרון
לרוות קצת נחת מהבנות, החתנים, הנכדות והנכדים והנה שוב
מכה קשה ירדה עלינו!**

**קשה ועצוב לחיות בתקופה בה הורים רואים במות ילדים.
תקופה בה הורים אומרים "קדיש" על בנים — זו לא דרך הטבע!
קשה להתרגל למציאות החדשה שמאיר איננו איתנו.
לעולם לעולם לא נשכח אותו — כי הוא בחייו היה לנו כבן ובלכתו
נותר כאב.
כאב גדול.**

**הורי- אבא ופרוממק'ה, דינה, יששכר והבנות תחיה ונורית, אני
ומאיר והבנים משה ואביחי, ואחותי הצעירה שושנה (שוש)**

**על מאיר כי איננו / משה וולברג חבר טוב ושכן קרוב
(משואות יצחק)**

**באותם ימים ראשונים ומטורפים (נוראי הוד יאמרו
החרזנים) בעוד אנו מנסים להתגבר על הדאגה
הגדולה, בעזרת הדאגות הקטנות למשק, נודע לי
הדבר. בצהריים "התחלפתי" על הקטפת ובמוחי
רובצת הבשורה – כבדה, מעיקה וארורה. עבדתי לבדי
ודמעותיי נזלו על פני המזהמים בשמן וסיביי
כותנה. גם העובד האילם שעבד בהידוק הכותנה, כבר
ידע. הוא צר בידיו צורת מלון, הוסיף כמה
אינצ'ים לכרסו, עיגולים על העיניים ו-טרח שיחרר
הדק מול רקתו, נשך שפתיו ודמם.
ברי- כך קראו לו כולם.
ברי בעל החיוך הטוב, הקונדסי מעט, הבוקע מעל
לשפתיים ומשקפיים עבים. החיוך המזכיר לך כי
החיים יכולים להיות פשוטים וטובים על הנאותיהם
הקטנות – "אבי גזונט" – העיקר להיות בריא.
להיות בריא? הרי הוא כבר איננו. פשוט הלך...
מה קרה לעולם, שגבר כמו מאיר ברי שחי עם כל הלב,
שמח בחלקו וכל ישראל חבריו, נגמרה זכותו
לחיות.**

הרי "קולא ברוניון" זה, אמור היה להיות מוקף לעת זקנותו
בשפעת נכדים עליזים ובעלי תיאבון מצוין, מפיח ענני עשן,
מעל כרס הגונה שגדלה ברבות השנים.

אבל לא, זה כבר לא יקרה.

נשארו רק הזיכרונות- כתף אדירה נעה ונועצת בטריקה
חלקה, תיבות פרי מלאות, בשורה. בשורות
אין קץ, בבין ערביים קייצי, לוהט. בקבוק בירה היורד בגרגור
רצוף ומרווה... קופסת סיגריות הפתוחה בנדיבות לכל
"שנורר" מזדמן...

נזכור את חסד סבלנותך כלפי א. בימיו הקשים שהתמשכו,
הטית שכם ונשאת בעול.

ונזכור גם כי מצאת את הכוח לשבת על הגמרא, פעמים
מספר בשבוע, גם כשהעונה בערה...

יש וצליל נעימה נושנה, או אפילו ריח חולף, מעלים כמו
באוב נתח חיים מימים עברו.

אנחנו החֶבְרָה אשר על הכלים והעמל, נזכור אותך- בזרימת
העפר בתלם "סרגל".

בשאגה הרעבה של הקטפת. בפרי הזהוב, המטופח בחרדה,
נאסף בתיבה ומטפס ב"קונפייטר".

בעייפות הברוכה, בלגימה הקרה.

היית נתח מחיינו. נתלשת בחטף.

לו יהי זכרך עמנו, חי.

קולא ברוניון: "עוד בחורנו חי" / רומן רולאן.

מאיר, גיסי היקר / יששכר בן-צור, טירת יהודה.

**כחבר משק צעיר במשואות יצחק, מוניתי להיות המקשר בין
גרעין הנח"ל מגשימים לבין מוסדות המושב השיתופי, משואות
יצחק.**

**מאיר ז"ל בלט מאד בין נציגי הגרעין. אני זוכר אותו צעיר ונאה
מאד. הייתה לו בלורית שהייתה נוטה ליפול על מצחו ומשקפיו,
וכלאחר יד, החזיר את בלוריתו למקומה. היה לו חיוך תמידי
ונפלא עם הרבה "צחוקים" ושמחת חיים יחד עם רצינות
ואחריות.**

**הקשר בינינו היה מידי. אהבתי את השיח הרגוע והנעים עם
מאיר. שיתוף הפעולה אתו הקל על מציאת פתרונות בכל
הנושאים שעלו.**

**שמחתי מאד כאשר שמעתי כי הבחור הנחמד הזה הולך להיות
גיסי עם נישואיו לשרה, אחות אשתי, דינה.**

**כשנכנסתי למשפחת מרצ'ינובסקי החביבה הבנתי מהר את
מקומי. את המשפחה ניהלו הנשים ובראשן חמותי, סבתא
פרומק'ה ז"ל. היא היתה אמא פולניה קלאסית, דעתנית
ודאגנית ואיתה היו אז בנותיה, דינה, אביבה שרה ושושנה.
מולן היינו אנו הגברים, אבא ואני במיעוט...**

**ואז בא מאיר. הצטרפותו למשפחה חיזקה מאוד את הקשר
בינינו והוסיפה לשמחתי ממד גברי למשפחה, ובנוסף, זכיתי
בחבר יקר.**

**"המרצ'ינובסקים" בורכו בכישרון שירה נדיר והיה נעים ומענג
ממש לשבת איתם בערבי שבת ולשיר שירי שבת וחג בכמה
קולות. כשמאיר הצטרף לשירה בקולו הערב, זו כבר היה שירת
מקהלה מרשימה ואיכותית.**

למאיר היה קול כל כך רך, קטיפתי ונעים ולא פעם התפלל כשליח ציבור בשבתות ובחגים, להנאת המתפללים.

אני זוכר אותו מגיע לבית הורי אשתי, סבא וסבתא, לסעודת ליל שבת. משה ז"ל ביד ימין, אביחי על הכתפיים, בוכה עם דמעות ענק כמו טיפות גשם טרופי, וכל הבית מתרגש ומנסה להרגיע את הילד. מאיר לא מתרגש. בשקט, בחיוכו התמידי, מוריד את אביחי, שולף ממחטה שתמיד הייתה בכיסו, מנגב את דמעותיו של בנו הקטן, מקנח את אפו ומחייך, מיישר את בלוריתו מתיישב וממשיך לחייך... לא קרה דבר.

במהלך המלחמה, שירתנו מאיר ואני בסיני, בגזרות שונות. מספר ימים אחרי פרוץ המלחמה, הגיעה אלי שמועה שכח צבא ישראלי, בדרכו להגנת מוצב בודפשט, בצפון תעלת סואץ, נתקל בכח קומנדו מצרי ולכוחותינו, הרוגים ופצועים רבים. יומיים אחרי כן נקראתי לאהל המפקד והוא בישר לי על נפילתו של מאיר באותו אירוע קשה. הגעתי למשואות יצחק כדי להיות עם שרה והמשפחה וכעבור יום אחד שבתי למלחמה. אני זוכר את החשש והדאגה של המשפחה למה שעוד עלול לקרות, חלילה, גם לי וב"ה חזרתי בשלום הביתה אחרי המלחמה.

שנים מעטות היה מאיר בחיי ובחיי המשפחה שלנו. חמישים שנה חלפו מאז מלחמת יום הכיפורים, המלחמה ממנה לא חזר מאיר אלינו, ואני עדיין מתגעגע אליו.

תהא מנוחתו עדן.

מאיר ברי בשבילי / שושנה (שוש) שילה לבית מרצ'נובסקי, אחותה של שרה.

הכרתי את מאיר כשהייתי בת שבע עשרה. מאיר, נחלאי מגרעין "מגשימים". מושבניק מכפר פינס, שמנמן, שמח ומצחיק עם לב רחב, שהקפיד מאד על תפילה במניין וקבע עיתים לתורה. מאיר היה החבר של אחותי שרה ובהמשך, לאחר שהתחתנו קבעו את ביתם במשואות יצחק. מאיר אהב לרקוד עם התורה ועם בניו הקטנים, וגם איתנו בנות המשק, בריקודי עם במוצאי שבתות, בחדר האוכל הישן. אני זכיתי בו כפרטנר מושלם לריקודים. כששרה כבדה בהריונות, אני חגגתי... זכיתי בו כבן משפחה שהיה אהוב על כולנו מאד. הקשר והיחס שלו לאבא ואמא שלנו היה כל כך מיוחד. בחור צעיר שנולד להורים "יקיים" והתייחס להוריי שהיו המבוגרים במשק בכבוד, בנימוס ובהערכה. לאחר תפילות השבת, הקפיד ללוות את אבא שלי הביתה ורק אז המשיך לביתו. זה הדחים אותי אז ומלווה אותי לאורך כל השנים. היחס המיוחד לסובב אותו, במשפחה, בעבודה - כלפי העובדות והעובדים שהגיעו מקרית מלאכי, ולחברי המשק, צעירים ומבוגרים כאחד. תכונות אלה אפיינו אותו וחיבבו עליו את כל מי שהכירו. בחייו הקצרים השאיר לכולנו ציוני דרך ערכיים ומשמעותיים. מאיר, זכור לטוב וזכותו תגן עלינו ועל כלל ישראל, אליו היה מחובר בחיי המעשה, בלימוד, במילואים ובמלחמה.

חנה נורדון (בן דוד) / נחלים

מאיר היה מאד משמעותי בגרעין שלנו. שמח מאד ויחד עם זה,
עמוק מאד. אפשר לומר שמאיר היה ברמה
גבוהה מאד אצלנו בגרעין מגשימים מושבי. חֶבְרָמֶן – חברותי
מאד, אהוב מאד ומקובל מאד. מאיר היה
הנשמה היהודית של הגרעין.

חנן נורדון / נחלים.

מאיר היה חבר. תמיד אהב לעזור. את התכונות האלה הביא
איתו כשהקמנו את הגרעין. הנוכחות שלו היא
שעשתה אותו למנהיג.

מאיר אופיר / ניר גלים.

מאיר ברי ואני, או "ברי" כפי שקראנו לו, היינו פסולי צניחה, ולכן לא הלכנו לגדוד 50 של הנח"ל המוצנח, ושרתנו בשריון. שנינו היינו בחרמ"ש. בשירות המילואים שובצנו לאותו גדוד, מאיר בפלוגה ל' ואני בפלוגה מ'.

ביום כיפור גויסנו למלחמה, עלינו על הזחל"מים, נדרשנו לגרז את הזחל"ם ובאותה הזדמנות פגשתי את מאיר ושוחחנו.

מאיר היה מלוכלך בגריז, עם החיוך והסיגריה בפה. הוא היה מאוד גאה בפלוגה שלו, לדעתו פלוגה ל' הייתה הפלוגה הכי טובה בגדוד, והוא גם דיבר טובות על המ"פ. תוך כדי שיחה, אמרתי לו: "אנחנו יוצאים למלחמה, מה אתה אומר?" מאיר ענה לי: "אנחנו מילואימניקים, אנחנו לא נשתתף במלחמה..."

נפגשנו שוב בחטף בחניון, וזו הייתה פגישתנו האחרונה. הפלוגה של מאיר היתה בדרכה למוצב בודפשט בצפון תעלת סואץ ובדרך נתקלה בקומנדו המצרי, בקרב זה מאיר נפל. למחרת גם אנחנו נלחמנו בקומנדו המצרי, וגם לנו היו אבדות.

אני זוכר את מאיר כאדם שהעבודה היתה אצלו בדם. אלה לא סתם מלים, ראית את זה. תמיד חייבן, בלורית מתעופפת וסיגריה בפה.

שמעיה הרשקוביץ / רמת מגשימים

זכרונות אישיים

זווית המבט שלי כעירוני מלידה על מושבניק מלידה הייתה ממקום "נמוך" אל מלח הארץ הנוהג בטבעיות כחבר "גרעין מושבי". הגענו לטירונות במחנה 80 שרק גדר ועוד קילומטרים ספורים מפרידים בינו לבין "כפר פינס", לביתו של מאיר. כבר בשבת הראשונה שנשארנו בבסיס, היה ברור למאיר כי ידלג בקלות על "המכשול" המפריד לכאורה בין מטעמי הבית לבין השעמום השבתי הצבאי, יצא וחזר...

כך הכרתי והבנתי כי חבר זה הינו רציני, אחראי "ושטותניק" כאחד.

אם אני לקחתי כל דבר ברצינות תהומית, הרי שמאיר לקח ברצינות מה שהתאים לו עם בדל סיגריה כמעט ניצחי בפיו. עם סיום הטירונות המשיך מאיר במסלול הגרעין ל"משואות יצחק" ואני הלכתי לקורס מ"כים בגדוד 50 של הנח"ל המוצנח. במהלך השרות הצבאי נפגשנו מידי פעם ועם סיומו החלטתי להצטרף ולעלות ל"רמת מגשימים" בו אני אשתי ומשפחתי גרים עד עצם היום הזה.

ברמת מגשימים פגשתי שוב את מאיר בעת עבודתנו המשותפת על ה-D9.

בחיים שלי לא אכלתי אבק כמו באותם ימים אולם מאיר לא שת ליבו הרחב לאופף אותנו, בסיום יום העבודה בהכשרת שטחים במורדות הגולן במי-גהה (המוג'ייה), היה מתערטל מבגדיו וקופץ ראש לצלילה בבריכת מי ההשקיה ועולה מתוכה חדש ורענן בעוד לירושלמי כמוני נותר רק "לקנא".

**לאחר נפילתו של חבר המשק, בנימין כפיר הי"ד באסון המיקוש
בשדות המשק (בן כפר פינס כמו מאיר. נהרג בט' באב תש"ל,
11/8/1970), נבחר מאיר לתפקיד "מרכז משק".**

**לקחנו על עצמנו חלק מעבודות השיפוץ "במחנה חיספין"
בקבלנים עבור "הסוכנות היהודית" ששילמה לנו תמורתם.
בין יתר העבודות, הציעו לנו לבצע את תשתית קווי החשמל
לתאורה ואספקת החיבור למבנים שנותרו מהבסיס הסורי,
אותם שיפצנו. כמי שעבד בענפי החשמל של הקיבוצים "עין
צורים" "בארות יצחק" ו"סעד", היה לי מעט ניסיון. הצעתי
למאיר לקבל עוד ועוד עבודות חשמל שהיוו מקור הכנסה נוסף
על ענפי החקלאות המתהווים!**

**מאיר לא היסס ושאל רק: "אתה יודע מה צריך לעשות?"
בתשובה מסרתי לו רשימת כלים וציוד הנדרשים לביצוע והוא
(כמשהו שלא מובן מאליו) סמך עלי ואישר זאת ! את האצלת
הסמכות ומתן האחריות החיובית לא אשכח.**

תמיד אזכור את החבר רחב הלב!!!

שלמה רימון / משואות יצחק.

מאיר נקרא למלחמה בסיום תפילת נעילה, מיהרנו כולנו הביתה.
האוטובוס שהגיע לקחת את מאיר, חנה
בסמוך לבתי השכונה שלנו. ניגשתי לבחור שקרא למאיר וביקשתי
ממנו ומהנהג שיתנו למאיר עוד כמה דקות
להתארגנות ולאכילה אחרי הצום. לשמחתי, הם הסכימו ונסעו
לקיבוץ נגבה השכן לאסוף משם עוד אנשים.
מאיר מיהר לארוז תרמיל, ואחרי ההבדלה, אכל מעט ויצא מהבית.
מאיר היה אחד מחבריי הטובים ביותר. איש של חברים. כל אחד
הרגיש שמאיר הוא החבר הכי טוב שלו.
ברמת מגשימים גרנו באותו חדר שנקרא אמ"ש על שמות
שלושתינו, אורי מאיר ושלמה. התחתנו שלושתינו
עם בנות המשק שהיו גם בנות אותה כיתה. מאיר ואני הלכנו
בעקבות נשותינו למשואות יצחק. לאחר המלחמה
עזבה שרה את המשק ואני וסלבי נשארנו ואנחנו חברי משואות
יצחק עד היום.

חתונה ראשונה בגרעין מגשימים. חנה ודוד נורדון מוקפים בחברי הגרעין.

קובי רוזנברג / משואות יצחק. חבר טוב ושכן קרוב.

מאיר בשבילי, בשתי מילים: ידיד נפש, בבחינת נפשו קשורה בנפשו. חמישים שנה עברו ואתה מסתכל אחורה וחושב בליבך, מה היה בה בחברות הזאת שהשאירה עלי חותם עד היום. חברות קצרה מבחינת הזמן, אבל משמעותית ביותר. כל החברות בינינו נמשכה כארבע שנים ולא היה לי לפניו וגם לא אחריו חבר כזה קרוב.

הכרתי את מאיר לראשונה בישיבת בני עקיבא, נחלים. אני הייתי בשביעית (בכתה י"א) ומאיר התחיל את החמישית (כתה ט'), אבל אז היתה זאת היכרות שטחית. החברות האמיתית התחילה אחרי שהתחתן עם שרה והגיע למשואות יצחק. מאחר ושנינו הגענו למשק מבחוץ ולא היינו בני משק, ומשום שכבר היתה היכרות מוקדמת בינינו, התחברנו מיד. היתה זאת חברות צמודה גם בעבודה וגם אחר הצהריים ובערב. זאת היתה כתף להישען עליה בשעות לחץ, אוזן שומעת ולב מבין בעת מועקה, ועידוד כשהיית צריך.

יכולת לדבר איתו על כל נושא וידעת שזה נשאר רק בין שנינו. עברו חמישים שנה אבל בכל שנה בראש - השנה כשמגיעים בתפילת מוסף ל"זיכרונות" והחזן מתחיל את הקטע של "הֵלֶךְ וְקָרָאתָ בְּאָזְנֵי יְרוּשָׁלַם לְאָמֹר ... הֵבֵן יִקְרֶה לִי אֶפְרַיִם אִם יִלְדָּ שֶׁשְׂעָעִים..." באופן טבעי מתנגנת לי בראש המנגינה הייקית של אליעזר לבנדובסקי, לקטע הזה, ואני רואה בעיני רוחי את מאיר, שיושב שורה לפני בבית הכנסת, עם חיוך זורח, משתתף בשירה עם החזן וכולו הנאה. מאיר לא גדל בבית חסידי, אבל היה חסיד בנשמתו. אחד מיסודות החסידות הוא עבודת ה' מתוך שמחה. ומי אינו זוכר את מאיר מפזם ומזמר בכל הזדמנות ניגונים המושתתים על פסוקי התנ"ך והתפילות, את מאיר הרווה נחת מזמרתם של "פרחי לונדון" ואת מאיר העובר לפני התיבה בקבלת שבת "בשפה ברורה ובנעימה".

במסכת אבות ו', משנה א, נאמר: "רַבִּי מֵאִיר אָמַר כָּל הָעוֹסֵק בַּתּוֹרָה לְשִׁמָּה, זֹכֶה לְדַבָּרִים הַרְבֵּה. וְלֹא עוֹד אֶלָּא שֶׁכָּל הָעוֹלָם כָּלוּ כְּדִי הוּא לוֹ. נִקְרָא רַע, אָהוּב, אֹהֵב אֶת הַמָּקוֹם, אֹהֵב אֶת הַבְּרִיּוֹת, מְשַׁמַּח אֶת הַמָּקוֹם, מְשַׁמַּח אֶת הַבְּרִיּוֹת. וּמַלְבִּשְׁתּוֹ עֲנֹה וְיִרְאָה, וּמַכְשִׁירְתּוֹ לִהְיוֹת צַדִּיק וְחָסִיד וְיָשָׁר וְנֶאֱמָן".

מאיר שלנו, הלך בעקבותיו של רבי מאיר מהמשנה. הוא עסק בתורה לשמה. ובמקביל, היה מאיר איש של מעשים, איש של עבודה המקפיד לקבוע עיתים לתורה ובכוונה בחר חברותא דווקא עם חבר מבוגר יותר וקפדן, כדי שלא תהיה לו אפשרות לעשות לעצמו הנחות. הוא יגיע ללמוד גם ביום שלא כל כך מתחשק, מה שנותן גם לי את היכולת להתמיד בדף היומי. הוא בחר במוישה חובב מוותיקי המשק. איתו וממנו למד את השיעור הקבוע שלהם בגמרא.

מאיר קיים גם את הציווי "וְשִׁנַּנְתֶּם לְבָבְכֶם". הוא השתדל בכל כוחו לחנך את ילדיו בדרך התורה למרות גילם הצעיר. ציצית הם כבר לובשים ומעט ברכות הם יודעים ואפילו מקצת חשיבות של תפילה במניין, הם מכירים בזכותו של מאיר שהרבה לקחת אותם לבית הכנסת לתפילות מנחה וערבית בחול ולתפילות השבת. "וכל העמלים עם הציבור יהיו עמהם לשם שמים". מאיר עמל עם הציבור לשם שמים. הוא השקיע את כל מרצו וכוחו בעבודתו בענף הפלסטיק, בו עבד, ללא חשבון של שעות, ובשיא העונה היה עובד מחושך עד חושך ללא טרוניות וללא צפיה לקבל פרס.. אינני מתיימר לומר כי תיארתי את כל גודלו של מאיר, אבל אני מקווה שהארתי מספר נקודות משמעותיות בדמותו.

יהי זכרו ברוך.

שרה ואליקים בחתונתם, עם משה אביחי וליאורה

**עם הכאב והחסר, יחד בשמחה ובאהבה גדולה
מימין: אביחי, חנו, ליאורה ומרדכי**

אנחנו עם סבתא חנה היקרה

משפחת שחף-ברי

משה ברי הי"ד

בן מאיר הי"ד ושרה ברי

נפל בקרב בגבול דרום לבנון

בן 23 בנופלו.

כ"ה בניסן תש"ל-כ"ב בניסן תשנ"ג

01.05.1970-13.04.1993

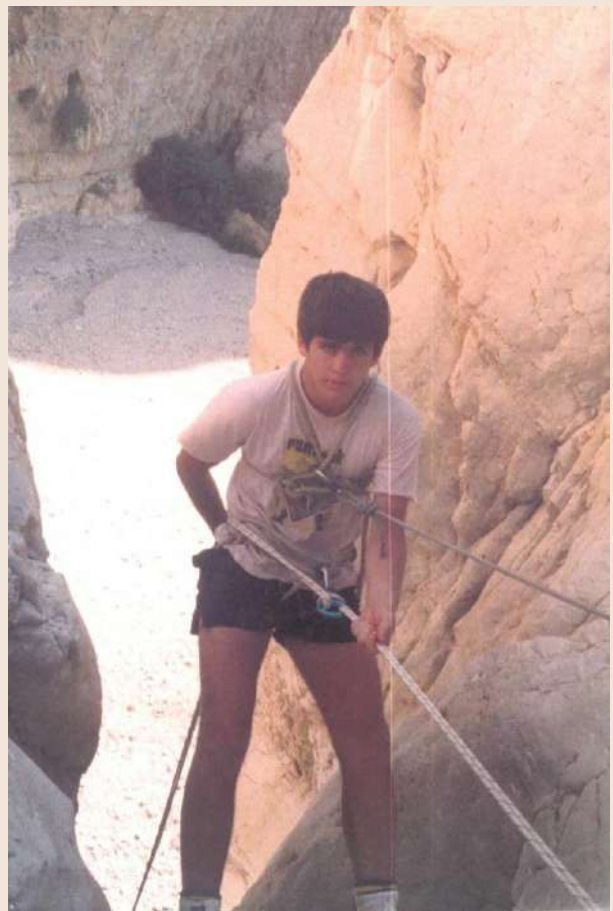
**משה נולד ביום כ"ה בניסן תש"ל
(1.5.1970) במשואות יצחק. בן שלוש וחצי
היה משה כשנהרג אביו במלחמת יום-
הכיפורים, אחיו אביחי היה בן שנתיים
וחצי.**

**חודש לאחר מות האב נולדה אחותו,
ליאורה. שנתיים לאחר-מכן עברה
המשפחה להתגורר ברחובות, שם למד
בבית-הספר הממלכתי-דתי 'תחכמוני'
ובחטיבה הדתית. את לימודיו התיכוניים
עשה בישיבת 'נוה-שמואל' באפרת.**

משחר ילדותו היה משה ילד שובב ומלא שמחת חיים. יחד עם זה השקיע בתחומים שהיו חשובים בעיניו כמו השתתפותו בשיעורי גמרא לאחר שעות הלימודים. הוא הקפיד על זמני תפילות וקיום מצוות כאביו מאיר הי"ד וכמו שנהג אליקים שגידלו באהבה.

משה היה ילד ונער שאתגר את עצמו במהלך הטיולים אליהם הרבה לצאת עם חבריו מבני עקיבא ומהישיבה וכן בבילויים שבילה איתם ועם חבריו ופקודיו מהצבא. זכינו, ובכל פעם שהגיע הביתה הביא איתו את השירה והריקוד שהיו חלק ממנו וממסורת המשפחה שלנו.

**לאחר שנתיים בישיבת ההסדר "אור עציון",
התגייס משה לחטיבת הצנחנים בה שרת כחיל
ובמפקד בגדוד 101. באסרו-חג הפסח, תשנ"ג, נהרג
משה עם מפקדו רס"ן אלעד בן דוד והחיל פיטר
רפופורט, בפעילות נגד מחבלים בדרום לבנון.**

**משה בדרום לבנון
מ"מ מחלקה 3, גדוד 101 בצנחנים**

משה רוקד בחתונה משפחתית.

התמונה המשפחתית האחרונה עם משה חנוכה תשנ"ג, 1992

**שמחת פורים אחרונה למשה בישיבת ההסדר
אור-עציון, אדר תשנ"ג, 1993**

אני רואה אותם לנגד עיניי בבהירות חדה. עשרים שנה
קודם נפילתו של משה הי"ד, אבא צעיר ובנו הקטן
הולכים יחד. יחד הם הולכים לבית הכנסת, יחד לחליבה
ברפת, יחד לסככת הטרקטורים, במושב השיתופי
משואות-יצחק בו גרנו. "איש גדול" - מאיר ברי, אוחז
ביד "איש קטן" - משה, שכך קראנו לו בילדותו.

איש קטן - איש גדול,
יד ביד מבט אל אופק,
מבט ירוק לשניהם
אף בליבם שותק הדופק,

איש קטן - איש גדול, יד ביד,
בסערה עלו השמימה.

נדמו קולות שירה ושמחה,
נדמו קולות שירת חול ומועד.
היו ואינם - אב ובנו,
רק מבט בירוק לנו עד.

ושם במרום, בקול דממה דקה,
באלם קול ובשתיקה,
ישירו שניהם בשני קולות,
משירי הלוויים ושירי המעלות,
שירי תודה, שירי הלל
עם קינות ובכי וילל.

איש קטן - איש גדול,
יד ביד בסערה עלו השמימה.

*

לא נדמו קולות שירה ושמחה
לא נדמו קולות שירת-חול ומועד.
ינוגו הנגנון ותושר השירה
זיכרון אב ובנו - לעולם ועד.

השיר נכתב באלול תשנ"ג. כאשר שבנו לשיר, הוספתי את הבית האחרון.

**ספר תורה שנכתב לזכרם של מאיר הי"ד משה הי"ד ואליקים ז"ל.
הספר נמצא בביכנ"ס "אחדות ישראל" בהרחבה במושב לוזית בקהילה
של חנו ויעל שחף**

**ספר תורה לזכרו של משה הי"ד נמצא בישיבת ההסדר אור עציון,
בה למד משה.**

בכי של אהבה מותר בשבת

"וַיְהִי בַיּוֹם הַשְּׁמִינִי קָרָא מֹשֶׁה"

יָפָה קָרָא מֹשֶׁה

בְּהִטְעָמָה

וּבִנְגוּן עָרֵב.

אָבִיו מֵאִיר סוֹכֵךְ

עָלָיו מִלְמַעְלָה

וְאָבִיו אֱלִיקִים חוֹבֵק אוֹתוֹ

בִּימִינוֹ.

בְּאוֹתָהּ שָׁעָה הָיוּ מִלֵּאכֵי הַשָּׂרֵת

פוֹרְשִׁים חוֹפָה שֶׁל אֶהָבָה

עֲלֵיהֶם וְשָׂרִים.

וְהִיתָה הַשִּׁירָה הוֹלֶכֶת

מִקְצֵה הָעוֹלָם וְעַד סוֹפוֹ.

הֵם שָׂרִים וּבּוֹכִים

וְאֶנְחָנוּ שָׂרִים וּבּוֹכִים.

יֵצֵאָה בֵּת קוֹל וְאָמְרָה:

בְּכִי שֶׁל אֶהָבָה

מוֹתֵר בְּשַׁבָּת.

פרשת "שמיני" תשע"ט (2021).

זיכרון של יופי, כאב אהבה ודמעות. נכתב לאחר פטירתו של אליקים

ז"ל שעמד לצדו של משה בזמן קריאת פרשת בר המצווה שלו ורוח

אביו מאיר הי"ד מרחפת מעליו. פרשת 'שמיני' היתה פרשת בר המצווה

של משה הי"ד (ניסן, תשמ"ג), שבת 'שמיני' היתה גם השבת בימי

השבעה עליו (ניסן, תשנ"ג).

הלכה: אסור לבכות בשבת כשהבכי נובע מחמת צער. ומכל מקום מי

שיש לו עונג אם יבכה, כדי שילך הצער מלבו, מותר לבכות בשבת,

כמבואר ברמ"א אורח חיים (סימן רפח סעיף ב) ובמשנה ברורה

(סק"ד).

קברו של משה הי"ד בחלקה הסמוכה לזו של אביו מאיר
הי"ד, בהר הרצל בירושלים.

לאחר מותו של אליקים, הוסיפו משפט המתאר את אהבתו
הגדולה למשה.

בהר הרצל בסתיו

גִּחְלִים לוחשות תחת רגלי
בסתו.

גִּפְרִית ומלח.

שִׁרְפָה.

אֵין עֵץ בְּשָׁמַיִם

לְבִשָׁר גֶּשֶׁם

לְכַבּוֹת אֶת גִּחְלֵי הָאֵשׁ.

מַצְלֶקֶת הַלְכָּתִי

בֵּין הַשּׁוּרוֹת.

מְנִיתִי אֶת אֲשֶׁר הָיוּ

וְאֶת אֲשֶׁר כָּבַר אֵינָם

פֹּה אֵתִי

הַיּוֹם.

אֵינֶנִּי שׁוֹמֵעַת אוֹתָם

רְחוֹקִים הֵם מִמֶּנִּי

מֵאֵד.

רַק אֶת קוֹל הַשּׁוֹפָר

הַהוֹלֵךְ וְדוֹעֵךְ

מִפְּנֵי קוֹלוֹת הַמִּלְחָמָה

עוֹדֵנִי שׁוֹמֵעַת.

חֲמִשִּׁים שָׁנָה שֶׁל

סֶתִיו

הַמַּצִּית גִּחְלִים

מִתַּחַת רַגְלִי.

הַטֵּל שֶׁיֵּרֵד כָּל הַלַּיְלָה

הַצִּיף אֶת הַהָר

בְּרִיחַ צִפְּרֵן מְעוֹרֵר חַיִּים.

לַיְלָה קָרִיר מְרַכֵּךְ צִלְקוֹת

עוֹטֵף אוֹתָם וְאוֹתֵנוּ

בְּגַעְגּוּעִים

בְּכֶאֱב

בְּאַהֲבָה.

**בהר הרצל
בסתיו**

מאיר יקר, אישי הצעיר.

אני רוצה לומר לך: תודה! תודה על שמחת החיים שהייתה בבית כשהיית בו. תודה על היותך אבא מדהים למשה ולאביחי ותודה שהיית לי חבר ובן זוג אוהב ואהוב. תודה על שבתות וחגים בזמירות ובניגונים ועל סתם יום של חול יחד בנחת ובטיולים ברחבי המשק. מסורת בית אבא ואמא שהבאת איתך, המשיכה בביתנו גם לאחר לכתך ובכל השנים מאז.

בננו בכורנו, משה הי"ד כבר לא איתנו. דמים בדמים נגעו. כעשרים שנה לאחר לכתך נפל משה בקרב בדרום לבנון וחסרונו מורגש בחיינו מאד, מאד. חשוב לי לספר לך שמשה הלך בדרכיך וערכיך היו ערכיו! לצערנו, כמוך מאיר, מסר משה את נפשו מתוך תחושת מחויבות להגן על העם והארץ. בדומה לך, היה משה קל רגליים בריקודים ובטיולים, נעים זמירות בתפילה ובזמירות, בשירי הארץ וגם בשירי העולם. משה, כמוך וכמו כולנו, אהב את העם והארץ וראה בהגנה ובשמירה עליהם חובה דתית ציונית מלכתחילה.

אני רוצה לספר לך על ילדינו הנפלאים, אביחי וליאורה – אותה לא זכית להכיר. האישיות המיוחדת שלהם, היא מראה נפלאה לדמותך. ועוד אספר לך על איש יקר, אליקים ז"ל שיחד הרחבנו את המשפחה עם לידת בנינו, מרדכי וחנן. זכינו וכל הילדים הקימו משפחות לתפארת וילדיהם – נכדינו המדהימים, מרבים נחת, שמחה ואהבה בחיי. היינו למשפחה אחת שופעת טוב ב"ה.

בכל שנות חייו איתנו, כיבד אליקים את אימך, חמותי היקרה, סבתא חנה, שהיתה סבתא לכל ילדינו ונכדינו. הוא כיבד את זכרך והיה שותף בגידול ילדינו ונכדינו כולם, באהבה רבה.

ההתמודדות שלי ושל המשפחה שלנו עם חסרונו מאיר ועם חסרונם של משה ואליקים, נעה בין עוצמת הכאב והגעגוע, לבין בחירה בעוצמת החיים שיש בהם משמעות, יחד עם שמחה ותודה על כל הטוב שבהם. דמותך מאיר, שמורה בלבנו באהבה.

**תהא נשמתו של מאיר הי"ד צרורה בצרור חיינו
באהבה**

השירים, האיורים והציורים באלבום: שרה שחף ברי

משרד החינוך

אלבום זה הוא חלק מתוכנית ההנצחה הארצית, מיזם חברתי וערכי, אשר במסגרתו פרחי הוראה פוגשים משפחה שכולה, לומדים ושומעים על יקיר ליבה ומכינים אלבום הנצחה.

מטרת תוכנית זו היא להכשיר את דור המורים לעתיד של ישראל, כדור של אנשי חינוך בעלי מודעות חברתית, קהילתית ולאומית.

בד בבד תכנית זו פועלת למען הנצחת הנופלים והבעת מחווה כלפי משפחותיהם.

תוכנית זו נעשית עם השותפים הבאים:

- ארגון "יד לבנים"
- אגף בכיר הכשרה והתמחות עובדי הוראה- משרד החינוך
- עיריית ירושלים
- מכללה ירושלים

כתיבה ועריכה:
אביה טרבלסי